Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ТРАВНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 19, 1955. No. 95. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР І ДОЛЛЕС НЕ ВТРАЧАЮТЬ НАДІЇ

Доллес не вірить в навернення Совєтів; надія на мир зростатиме, якщо союзники будуть рішучі і сильні

Вашингтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес промовляв до американського народу через радіові й телевізійні стації. Його представив і ставив йому запити президент Айзенгавер, який промовляв із свого бюра в Білому Дому. Президент заявив, що можна бути обережним оптимістом та надіятися, що стоїмо перед можливим світанком миру. При кінці промови Доллеса президент зреасумував американське становище до нових подій в Европі такими словами: „Одним словом, ми мусимо бути сильні і обережні, але ми не можемо знищити надії, що новий світанок миру може зближатися, хоч навіть сонце сходить дуже поволі". Доллес говорив про переговори в Парижі і про формування европейської згоди і німецьку сутеренність і про Відень, де підписано мировий договір із Австрією та представники чотирьох великодержав погодилися на тимчасові умови стрічі голов урядів чотирьох великих держав. Доллес сказав, що те, що сталося в Европі попереднього тижня, можна б вважати межовим знаком в історії. Але і він і преридент Айзенгавер остерігали перед завеликим оптимізмом внаслідок підписання преліммінарних умов про зустріч голов урядів ЗДА, Франції, Англії та СССР. Обидва промовці заявляли, що ЗДА мусять бути сильні і рішучі та притримуватися моральних засад в переговорах із СССР. І Айзенгавер і Доллес дякували і демократичним і республіканським членам Конгресу за підтримку американської закордонної політики уряду. Доллес казав, що не можна надіятися, щоб голови урядів впродовж кількох днів могли розв'язати важні проблеми, які турбують світ довгі роки. Президент додав до цих слів Доллеса, що „Риму не збудувано в одному дні". Доллес казав, що якщо вдасться конференція голов чотирьох урядів великих держав, тоді могли б вирішувати важні проблеми міністри закордонних справ цих держав разом із іншими дипломатами. До цих важливих проблем зарахував державний секретар справу об'єднання Німеччини, контролю над атомовою зброєю та загрозу від світового комунізму, який є „заразою в світі". Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор Волтер Ф. Джордж заявив, що Доллес „занадто обережний" і „боязливий". Сам Джордж не вважає, що заповіджена зустріч голов урядів мала б бути „пасткою". „Я гадаю, казав сенатор Джордж, що ми повинні мати більше відваги і віри". Республіканський сенатар Г. Александер Смит вдоволений із заяви Доллеса, бо на конференції великої чвірки не будуть вирішувати всіх важливих справ, тільки мають назвати ці проблеми та знайти спосіб, як їх розв'язувати. Доллес не хотів подати, чому СССР змінив свою тактику. „Я не вірю, казав Доллес, щоб Совєти стали релігійні і навернулися". Можливо, що Совєти вирішили, що буде для них вигідніше хоч трохи пристосувати спосіб свого урядування до країн цивілізованого світу. Доллес перестерігав, щоб не робити собі завеликих надій на зміни в Совєтах, бо було б велике розчарування, коли б виявилося, що цих надій не можна буде здійснити.

Джан Фостер Доллес, державний секретар, конферує з сен. Волтером Ф. Джорджом, головою сенатської комісії закордонних справ, перед своїм звітуванням про останні „великі події" в Европі.

НОВИЙ ВИБУХ АТОМОВОЇ БОМБИ І НОВІ АТОМОВІ ПІДВОДНІ ЧОВНИ

Вашингтон. — На водах Східнього Тихого Океану відбулася нова успішна спроба з малою атомовою бомбою силою від 1,000 до 5,000 ТНТ. Докладніших інформацій про цю нову експльозію офіційні чинники з військового командування і з Комісії Атомової Енергії не подали, відомо тільки, що завданням цієї нової атомової експльозії було випробування атомової бомби в боротьбі проти підводних човнів. Експльозія відбулася в такій околиці, що виключувала будь-яку небезпеку для населення таких чи інших островів чи для морської риболовлі. На думку експертів, у новій спробі ішло про бомбу, що її можна б умісцевити і розірвати під водою. Водночас із цим Комісія Атомової Енергії подала до відома, що запляновано серія спроб з атомовими бомбами, що їх було 25 і під час яких експльодовано 14 бомб, пройшла успішно і дала дуже багато для мілітарної і цивільної оборони. У зв'язку з експльозією на водах Східнього Тихого Океану подано нові інформації про будову атомових підводних човнів. Досі, як відомо збудовано один („Навтілюс") і він цілком сповнив покладані на нього надії. Тепер командування морських збройних сил плянує збудувати замість запропонованих на найближчий рік трьох нових атомових підводних човнів аж чотири (в загальному запляновано збудувати вісім нових атомових підводних човнів) і зменшити число запляновання до будови звичайних підводних човнів з п'яти на чотири. Влітку цього року командування морських збройних сил одержить вже другий готовий підводний човен „Морський Вовк". Будуються нові підводні човни для евентуальної оборони перед підводною аґресією Совєтського Союзу, що має мати сьогодні 375 підводних човнів, в тому 100 цілком модерного типу. Даних про те, щоб Совєти мали вже атомові підводні човни, немає.

Генерал Бравні домагається мобілізації матеріяльних ресурсів країни

Ню Йорк, Н. — Командант Першої Летунської Сили ґенерал-майор Роджер Бравні промовляв на відкритті двотижневої конференції для справ крайових ресурсів і заявив, що перемога на випадок війни залежатиме не тільки від чисто військової мобілізації, але також і від повної мобілізації всіх крайових ресурсів. Приготування до відповідної оборони мають йти в парі з кампанією за ощадність і добру господарку крайовими ресурсами. Тому, на думку цього генерала, треба дбати не тільки про мобілізацію людей, але і про мобілізацію всіх потрібних для оборони матеріялів та організацію продукції для тієї хвилі, коли країна знайдеться в стані крайньої необхідности. „В цих критичних і непевних днях, казав генерал Бравні, ми можемо рахувати на успіх тільки тоді, коли ми всі будемо готові: промисл, інші головні цивільні сили та військовість". Бравні казав, що країни за залізною куртиною дбають тільки про воєнну підготовку, а населенню дають тільки те, що потрібне до того, щоб не допустити до явного бунту проти тамошніх режимів, які дбають тільки про ведення війни для здійснення комуністичних плянів.

Домагаються збільшення американських повітряних збройних сил

Вашинґтон. — Сенатська комісія збройних сил підготовляє розгляд повітряної офензивної й оборонної спроможности ЗДА зокрема з погляду на велетенський зріст совєтського летунства. Вирішено почати цей розгляд після гострих виступів деяких демократичних сенаторів, між ними колишнього секретаря летунства сен. Стюарта Саймінґтона, які обвинувачують адміністрацію, особливо ж теперішнього секретаря оборони Вилсона в занедбанні розбудови американського летунства і в легковаженні совєтських досягнень в цій ділянці. Саймінґтона й інших сенаторів стривожило недавнє повідомлення департаменту оборони, що Совєти творять вже формації тяжких турбомоторових бомбардувальників. — Рівноважника для цієї нової совєтської зброї, заплянованого американського Б-52, досі віддано до диспозиції летунських збройних сил. Рік тому — заявив Саймінґтон — секретар оборони ЗДА Вилсон запевнив американський народ, що Совєтський Союз розбудовує тільки оборонну летунську збройну силу. Останнє повідомлення про совєтські досягнення в розбудові офензивного летунства доказують, що департамент оборони тяжко помилявся і не був якслід поінформований. Виходить, що Совєти починають здобувати перевагу над З'єдиненими Державами теж і в ділянці летунства. Тому теж, пригадуючи, що два роки тому демократи протестували проти обниження бюджету летунських збройних сил, Саймінґтон й інші сенатори домагаються негайного діяння, щоб поправити ситуацію в американському летунстві і вдержати його перевагу над совєтським летунством.

Стівенсон нерішений, чи буде кандидувати

Ню Йорк, Н. Й. — Бувший демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон повернувся з чотиритижневої подорожі до Африки і на летовищі заявив журналістам, що він ще нерішений, чи буде кандидувати на президента в 1956 році. Він сказав: „Я сам ще не рішився і я не знаю, чи мене будуть потребувати і чи схочуть мене мати за кандидата". На запит журналіста, що він думає про кандидатуру Айзенгавера, Стівенсон заявив: „Він, мабуть, має ті самі клопоти, що й я". Далі Стівенсон сказав журналістові, що якщо він буде кандидувати, то шукатиме підтримки в Карміна Дж. ДіСапіо і в Тамані Голл, яку ДіСапіо очолює. В справі можливої кандидатури нюйорського губернатора Аверела Гаррімана, бувший демократичний кандидат сказав, що, на його думку, Гарріман може виконувати працю на найвищих становищах, бо він має досвід, здібність і є гідний того.

В АМЕРИЦІ

● **Демократичний сенатор** Клінтон П. Андерсон, який є головою Спільної Конґресової Комісії Атомової Енерґії, заявив, що ЗДА мусять продукувати атомові й водневі бомби доти, аж поки Росія не погодиться на міжнародну контролю атомової зброї. Запас американських атомових бомб — це єдина сила, яка відстрашує СССР від нападу на вільні країни Европи.

● **Якась психопатична людина** минулої неділі телефонувала до кількох парафіяльних урядів нібито від канцлера католицької дієцезії в Дітройті, повідомляючи, що помер Папа Пій XII. Одночасно вона закликала не звертатися в цій справі до канцлера, бо він „занятий телефонічними розмовами". Три священики повірили психопатові і повідомили „про смерть Папи вірних".

● **Адміністрація Ветеранів** повідомляє, що всі ветерани війни в Кореї мусять не тільки внести прохання про перевишкіл на державний кошт до трьох років після звільнення з військової служби, але вже користати з цих привілеїв перед скінченням трьох років від звільнення з війська.

● **В місцевості Вайт Плейнс,** Н. Й., голярські робітники почали страйк. Якщо вони його виграють, тоді власники голярень братимуть за голення одного долара, а за стриження — 1.50 долара.

● **У католицькому костелі** св. Вінсента де Павльо вибухла пожежа під час відправи Служби Божої. 500 вірних втекли з костелу, але священик о. Джан Мерфі впродовж 10-ти хвилин закінчував Богослужбу, і аж тоді вийшов на вулицю.

● **Вдова по робітнику** Джозефі Ломберді, який трагічно згинув на будові Нюйоркського Колізею, дістане тижневу пенсію у висоті 24 долярів від дирекції Стейтової Робітничої Компенсації. Якщо вона вийде заміж, то дістане відшкодування в розмірі дворічної емеритури.

● **Вдова по купцеві Гайнцові** Шульцові внесла скаргу до Федерального Суду в Бруклині, Н. Й., в якій домагається 500,000 долярів відшкодування за смерть свого чоловіка, який згинув у летунській катастрофі в 1954 році. В цій катастрофі в Ірляндії згинули 26 осіб.

● **Демократичний конґресмен** Пол А. Піно домагається, щоб усім заарештованим малолітнім злочинцям голити голови. Це „образливе голення голови" мало б відстрашувати малолітніх злочинців від доконування злочинів. Крім того Пол А. Піно домагається поліційної години для малолітніх і допоміжної поліційної служби, яка працювала б неповний час і в нічних годинах допомагала поліції поборювати злочинність молоді.

● **15 травня** відзначив свої 94-ті роковини найстарший практикуючий дентист у цій країні д-р Вільям Г. Прюден із Петерсону, Ню Джерзі. Диплом дентиста дістав він у Ню Йорку в 1888 році. Від 1915 року він працює з своїм сином, який має 60 років, а від 1953 разом з ними працює і його внук, який має 30 років. Д-р Прюден лікував зуби 150,000 особам.

Корейські комуністи натавровані, як „холоднокровні вбивники"

Мунсан. — Командування військами Об'єднаних Націй в Південній Кореї вислало гостру ноту до комуністичного командування в Північній Кореї через зв'язкового старшину у Панмунджомі, протестуючи проти стріляння гарматнім і скорострільним вогнем фльотилі рибальських південно-корейських човнів. Командування ОН назвало той акт комуністів „холоднокровним вбивством". Та подія сталась 10 травня ц. р. біля берегів півострова Геджу, на якому перебувають комуністи. Наслідком комуністичної стрілянини 6 рибалок згинули відразу, 15 ранених, а про 9 нема ще відомостей і вони мабуть теж згинули. 5 рибальських човнів пішло на дно, а три пропали, мабуть схоплені комуністами. Альянтське командування не заперечує, що південно-корейські рибалки загналися на північно-корейські води, але підкреслює варварський характер такої збройної акції, зверненої проти цивільних човнів і цивільних необроєних осіб, які займались риболовлею для свого прожитку, отже в найменшій мірі не загрожували безпеки комуністичних вод і війська.

Криза уряду у Голяндії

Гааґа. — Коаліційний уряд прем'єра Віллема Дрееса впав наслідком відкинення парляментом урядового законопроєкту про підвищення комірного у цілому ряді мешкальних домів в Голяндії. Уряд зв'язав був із тим голосуванням справу довір'я. Теперішній уряд опирався на коаліції католиків і соціялістів. В голосуванні та коаліція розпалась, бо соціялісти, разом із скрайніми правими партіями та комуністами голосували проти того законопроєкту. Все ж, — протиурядова більшість мала тільки 2 голоси, — 50 проти 48. Після того голосування прем'єр Дреес зголосив на руки королеви Юліяни димісію цілого уряду. Королева доручила йому продовжувати аґенди і розпочала розмови з керівниками партій. Якщо вони не дадуть гарантії тривкости новому урядові, парлямент буде розв'язаний і будуть розписані нові вибори. В Голляндії уряди змінюються розмірно рідко, — цей останній триває 2 і ½ року, і широке громадянство було заскочене вісткою про несподівану кризу кабінету.

Південний В'єтнам запрошує альянтів на нараду до Сайґону

Сайґон. — Прем'єр Південного В'єтнаму Нґо Дінг Дієм запропонував конференцію представників ЗДА, Франції, Англії і Південного В'єтнаму у Сайґоні, де можна б устійнити спільну політичну лінію у найважніших справах, тих, про які була мова між міністрами закордонних справ трьох західніх альянтів у Парижі. Південний В'єтнам, мовляв, не може визнати постанов, прийнятих на тих Паризьких нарадах, бо там не було в'єтнамського представника. На спільній конференції у В'єтнамі можна б ті Паризькі постанови „леґалізувати" та в дечому зревідувати. Нґо Дінг Дієм підкреслив, що, коли Франція не перестане підривати його уряду й продовжувати дивитись на Південний В'єтнам, як на давню свою колонію, то прийде до повного зірвання в'єтнамсько-французьких взаємин. Протифранцузькі настрої зростають у Сайґоні.

Американсько - італійські взаємини вимагають ревізії

Рим. — Американсько-італійські взаємини вимагають ревізії, щоб ЗДА не мали ніяких сумнівів, що Італія не послабить свого зв'язку з політично-військовим бльоком Заходу — твердять американські військові чинники в Італії, як запевняє американська преса. Ситуація змінилась наслідком кількох останніх подій: підписання договору про Австрію позбавляє Америку її військової бази в американській зоні Австрії, контролі над гірським просмиком Бреннеру між Австрією і Італією та свобідним зв'язком поміж північно-італійськими портами, що ними користуються американці, та Західньою Німеччиною і Південною Францією. Водночас вибір Джіованні Ґрончі новим президентом Італійської Республіки та його інавґураційна промова, в якій він поручав прийняття до уряду лівих соціялістів, а то й навіть комуністів, викликує сумнів, чи Італія буде тривко вірна своїм зобов'язанням в НАТО. Ґрончі — відомий прихильник „невтральности" Італії. Тому, мовляв, Америка, яка досі дала коло 5 більйонів для господарського піднесення Італії і збільшення її військової сили, мусить призадуматися, чи варта продовжувати ту саму політику. ЗДА домагаються доказу стійкости політики Італії, а саме, щоб вона ратифікувала умову про право пересувати війська НАТО з одної до другої країни в деяких спеціяльних умовах. Цю умову ратифікували вже всі члени НАТО, за вийнятком Італії, Ісляндії і Портуґалії. Коли б та умова була ратифікована, то ЗДА звернулись би до Італії за дозволом пересунути на терен Італії ту дивізію, яка досі була стаціонована в Австрії.

Посуха в Україні піднесла ціну на цукор на світових ринках

Ню Йорк, Н. Й. — Джордж Авербах у статті в фінансовій частині „Ню Йорк Таймсу" пише про те, що минулорічна посуха в Україні викликала підвищення цін на цукор на світових ринках. Згідно з квотовою системою Міжнародного Цукрового Порозуміння СССР може річно продавати закордон 159,000 тонн цукру, але внаслідок посухи на Україні Совєти мусіли купити закордоном 500,000 тонн цукру і в найближчому часі мають ще докупити принаймні 100,000 тонн цукру. Також і деякі сателітські держави (Угорщина, Румунія і Чехословаччина, мусіли купувати цукор закордоном. Ціна за фунт цукру була на острові Кубі в січні цього року 3.15 цента, але в травні вона піднеслася до 3.41 цента. Це найвища ціна за фунт цукру впродовж останніх десяти років.

Виставка Українського Модерного Малярства у Вінніпеґу

Вінніпеґ. — Від 4-го до 19-го червня ц. р. в Музеї Образотворчого Мистецтва в Монтреалі відбудеться з ініціятиви Осередку Української Культури і Освіти, Вінніпеґ, Виставка Українського Модерного Малярства, на якій будуть виставлені праці українських малярів з Канади, ЗДА і Франції, в тому числі картини О. Архипенка, О. Грищенка, С. Литвиненка, С. Гординського, М. Кричевського, Галини Мазепи, М. Дмитренка, В. Баляса, М. Левицького, І. Кейвана, Бурачка, та інших.

ЗАХІД ЗАНЕПОКОЄНИЙ ВІДВІДИНАМИ БОЛЬШЕВИКІВ У ТІТА

Вашинґтон.—В західніх, зокрема американських політичних колах зростає занепокоєння несподівано в минулому тижні заповідженими відвідинами керівних московських достойників в юґославського маршала Тіта, — повідомляють чолові органи західньо-альянтської преси. Західньо-альянтські державні діячі не вірять, щоб совєтській делеґації вдалося приєднати Тіта так далеко, щоб Юґославія знову приступила до Комінформу, який, зрештою, завмер і перестав грати свою попередню ролю, — ані до Варшавського військового бльоку комуністичних держав. Все ж, коли в грудні минулого року появилась перша вістка про совєтський замір творити східню противаґу до західнього НАТО, то Тіто мав висловитись, що він „теоретично зацікавлений" цією справою. Якщо, пишуть часописи, те „теоретичне" зацікавлення перемінилось би у „практичне", то воно цілком змінило б теперішні взаємини між західніми державами й Юґославією. Зокрема ЗДА неґайно припинили б всяку допомогу, яка тепер мілітарно скріплює Юґославію. Пов'язання Юґославії з комуністичним бльоком перечило б юґославсько-грецько-турецькому союзові. Хоч, як сказано, західні політики переконані, що Тіто захоче зберегти надалі свої добрі взаємини з Заходом, проте водночас існує переконання, що московські достойники не рішились би були їхати до Беоґраду, коли б не мали згори певности, що їх подорож принесе їм поважні користі і що Тіто погоджується на якісь поважні зміни свого відношення до СССР та його сателітів. Цей здогад тим логічніший, що в делеґації до Юґославії їдуть між іншими большевицькими достойниками — два „аси", як „сам" Нікіта Хрущов і прем'єр маршал Булґанін. На тиждень перед проголошенням тієї подорожі маршал Жуков заапелював був до „обох урядів" відбудувати приятельські взаємини, що існували з Тітом під час останньої війни. Совєти мають в руках поважний суто господарський атут: СССР і його сателіти винні ще Юґославії товарів на коло $200,000,000 з часу, коли в цілому комуністичному таборі панувала ідилля. Коли в 1948 році московські правителі назвали Тіта „найгіршим з усіх зрадників", ті торговельні зв'язки вірвались, але тепер Юґославія мала б велику користь, коли б могла дістати від Сходу ті належні їй промислові достави. Московська „Правда" вже оскаржила „реакційні американські кола", що вони нібито „роблять натиск" на Юґославію у зв'язку з заповідженими московськими відвідинами.

АМЕРИКА ДОСТАВИТЬ ЗБРОЮ ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Бонн. — З'єдинені Держави готові доставити поважну кількість зброї і військового виряду для нової німецької армії, якщо тільки будуть прийняті потрібні для її творення німецькі закони, — заявив речник американської амбасади в Бонн. Ті військові запаси, призначені спеціяльно для Німеччини, вже є змагазиновані і можуть бути відіслані в кожній хвилині. Канцлер Аденауер заявив був на своїй пресовій конференції у Парижі під час конференції держав НАТО, що перші закони про організування нової армії будуть прийняті в німецькому парляменті ще перед парляментарними феріями, отже до 15 липня ц. р. Але, щоб організування нової німецької армії могло розпочатись і ступати вперед швидкою ходою, для цього треба цілої низки законів: про право рекрутації, про умови військової служби, про заплату воякам і інші забезпечення їх, про кватири для армії, терени вправ і т. д. Покищо передбачається такий закон, який дозволяв би покликати до військової служби перших добровільців в числі 100 до 150 тисяч осіб: вони становили б той хребетний стовп майбутньої армії, який дав би вишкільний кадр. Однак, фахівці передбачають, що навіть, коли б не було поважних політичних перешкод, які можуть виринути у зв'язку з проблемою з'єднання німецьких земель і становищем Совєтів та поважної кількости німецького громадянства, то поставлення на ноги пів мільйона нових німецьких вояків потриває найменше три роки, а песимісти говорять навіть про 5 років. Очевидно, в цьому мається на увазі вже вишколення військових резерв. Американська амбасада в Західній Німеччині повідомляє, що в справі окремого американсько-німецького договору про військову допомогу ведуться тепер переговори, які будуть закінчені впродовж найближчих тижнів. Американська військова дорадча місія в Німеччині підлягатиме амбасадорові Конантові.

В СВІТІ

● **Князь Альфред** Вельопольський, народжений у Відні поляк, правнук французької королеви Марії Луїзи, другої дружини Наполеона, яка після його смерти вийшла заміж за князя Альбрехта Австрійського, вихованець кадетської школи у Петербурзі, офіцер і дипломат за царської Росії, полковник польської армії, врешті вихованець Академії Мистецтва у Филаделфії, двічі жонатий з американками і американський громадянин — помер у віці 75 років після бурхливого життя в різних країнах і континентах, у Танґаніці в Африці.

● **Генерал Вільям Арнолд,** командант американських військ в американській зоні в Австрії, заявив, що евакуація американців з Австрії потриває кілька місяців. Родини військовиків дістали вже повідомлення, щоб приготувались до виїзду. Почалось вже ліквідування деяких бараків і інших приміщень.

● **Канцлер Аденауер** здобув велику перемогу у виборах до крайового сойму в Надренії — Палятинаті. На 100 мандатів його християнсько - демократична партія здобула 51, а союзна з ним партія демократів — 13. Опозиційні соціялісти дістали 36 мандатів, утративши два.

● **На Малайському** півострові під британською адміністрацією перебуває коло 25,000 колишніх вояків і старшин національ - китайської армії, які перейшли туди після її поразки у громадянській війні проти комуністів. З них 845 — це сліпі й інші каліки. Першу групу важких воєнних інвалідів перевезено на Формозу та розміщено по шпиталях і інвалідських домах.

● **Король Швеції Густав** і королева Луїза прибули до Англії на 18-денну неофіційну візиту. Король дістане м. і. почесний докторат в Оксфордському каледжі.

● **Першим після війни** німецьким амбасадором в Англії призначено 50-річного Ганса фон Герварта, професійного дипломата. До цього часу Західню Німеччину репрезентував у Лондоні шарж д'аффер. Фон Герварт був репрезентантом Західньої Німеччини на похороні Юрія VI і на коронації Єлисавети II. „Думаю, що настав час для відкриття нової епохи у взаєминах між Англією і Німеччиною", — заявив він після свого приїзду до Лондону.

● **Еспанський ген. Франко** виголосив у парляменті („кортезах") велику промову з пересторогою на адресу західніх держав, щоб вони не тішили себе надіями на можливість злагоди з большевиками. Комуністи — сказав Франко — ніколи не зреклись і не зречуться пляну завоювати світ, а кожну „передишку" використовують для кращої підготови.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОКТРИНА САРНОФА

Генерал Дейвид Сарноф (David Sarnoff) — це голова Дирекційної Ради Радійових Корпорацій Америки, видатний індустріяліст, дорадник президентів і особа, відома між науковцями. Його „доктриною" в найбільш життєвому, реальному і актуальному розумінні можна назвати його тези та практичні поради в справі теперішньої холодної війни, які він охопив і дуже пластично з'ясував в окремому меморандумі для президента Айзенгавера. Цей меморандум опубліковано тепер для вжитку законодавців та публіки в Конґресовому Протоколі (рекорді) з 11-го травня, з дуже прихильною та гарячою рекомендацією сенатора Джансона з Тексасу. У чому полягає ця направду гідна найбільшої уваги „доктрина Сарнофа"?

У першу чергу — принципи. Москва рішена завоювати світ „так або інакше". Першим і найважливішим засобом у змаганні до цієї мети є ведена тепер на всіх фронтах і всіми ресурсами „холодна війна", як основна підготова до „гарячого" завершення, себто остаточного завоювання світу. Тільки вигра цієї холодної війни Заходом може забезпечити вигляди на мир. Проте, Захід, уживаючи всіх можливих заходів, щоб забезпечити собі перемогу на випадок „гарячої війни", переочує і занедбує „холодну війну", що може припечатати його долю і без „гарячої". Вся теперішня „мирова" метушня та вся дипломатична й пропаґандивна акція Москви скеровані на те, щоб завоювати світ. Захід, тим часом, приймає це за добру монету, і плекає ілюзію, що з Москвою справді можна було б „співіснувати". На ділі Москва дає вільному світові та його цивілізації тільки один вибір: замерзнути на смерть у холодній війні, або згоріти на смерть у гарячій війні, що виходить на одне: смерть! Забезпечуючись проти того, щоб не згоріти, Західній Світ є на певній дорозі до того, щоб замерзнути.

Сарноф дає на це багато конкретних прикладів, які вказують, що вся західня акція в холодній війні є лише слабким дзюрчанням струмка у порівнянні з гуком совєтської Ніяґари. Совєти, наприклад, витрачають більше грошей на те, щоб американські чи підтримувані Америкою радіопрограми для підсовєтського населення приглушувати, ніж витрачає Америка на те, щоб їх вдержувати. Совєтське радіо передавало минулого року 1,675 радійових годин закордонних програм тижнево, а совєтська пресова аґенція ТАСС передає їх 121 годину денно. „Голос Америки", для порівняння, передає 716 годин тижнево. Рівночасно з цим у світі існує, коштом астрономічних сум, максимально розвинена совєтська акція інфільтрації і підривности, саботаж і терор, підготова та викликування заворушень, вишкіл кадрів і резерв, включно до зрадницької дипломатії, — все це пляноване і здійснюване генеральним штабом холодної війни в Кремлі.

Захід не тільки належно цьому не протидіє, але навіть не здає собі як слід справи з розмірів, значення та кінцевих цілей цього „холодного" совєтського походу на завоювання світу. Ген. Сарноф звертає на це увагу президента Айзенгавера та його уряду і дає ряд важливих і конкретних пропозицій.

Ці пропозиції охоплюють такі головні проблеми: Створення окремого генерального штабу, напр., Стратеґічної Ради Політичної Оборони, або чогось подібного, що відповідало б Об'єднаним Шефам Штабів у стратеґічному плянуванні оборони на випадок гарячої війни. Видатки на ведення холодної війни повинні становити бодай 5-8 відсотків загального оборонного бюджету. Замість теперішньої оборони, треба перехопити в свої руки ініціятиву і перейти до протинаступу в розгорненій тепер Москвою ідеологічній, політичній та підривній війні. Справа пропаґанди мусить бути поставлена на цілком іншій базі. „Ми не потребуємо здобувати поневолених народів для волі, бо вони для неї вже давно здобуті, — твердить ген. Сарноф. — Нам треба тільки вказати їм конкретно, як здобути ту волю, і в цьому їм усіми нашими засобами допомогти. Треба піддержувати, організувати й керувати рухом пасивного і активного спротиву, з найменшим риском для поневолених народів. Треба звернути і використати для цієї мети американську дипломатію. Треба увійти в кращий контакт та максимально допомогти у визвольних акціях екзильним групам. Треба поставити на цілком іншій ідейній і політичній базі використання підсовєтських утікачів. Треба творити еміґрантські кадри, включно з високими військовими фахівцями. Треба робити все можливе, щоб виграти „холодну війну", бо вона може перерішити долю світу і його цивілізації".

Хто з українців студіюватиме „доктрину Сарнофа", той читатиме знайомі речі. Там бо зібране сумарично і в більшості те все, що вже віддавна обстоюють і на що постійно звертають увагу та всіми своїми скромними засобами виконують українці.

МІЖНАРОДНА МЕТУШНЯ

Цьогорічний травень заперечує закоріненій думці, що тільки ранньою весною і восени трапляються великі міжнародні події, а з настанням літа починається огірковий сезон у політиці. Почавши від Бандунґської конференції азійських і африканських держав, а скінчивши на підписанні у Відні державного протоколу про Австрію, впродовж останнього тижня квітня і двох перших тижнів травня сталося стільки великих і поважних подій, що трудно навіть відрізнити, котра з них має більше, чи менше значення. Одно певне: це не був хаотичний збіг фактів, а всі вони становлять одну органічну цілість, дуже логічну і плянову.

Отож видно подвійний паралелізм: 1) обидві сторони політично поділеного нині світу змагають до скріплення себе організаційно і військово і 2) обидві маніфестують свою миролюбність. У першому випадку йде приготування до війни, у другому — до миру. Нема ніякого сумніву, що закінчення ратифікаційної процедури Паризького договору, признання суверенности Західній Німеччині, прийняття її до Західньої Европейської Унії та Організації Північно-Атлантійського Пакту, з включенням уже тепер, хоч ще навіть у цивільних одягах, високих німецьких військових фахівців до штабу плянування НАТО, — це таке скріплення військової сили Заходу, за яким прийде вже тільки фізичне включення нових німецьких дивізій до армії НАТО. По большевицькому боці зроблено те саме Варшавським „пактом взаємної безпеки і допомоги" поміж 8-ма комуністичними державами. Хоч усі вони вже й досі були пов'язані одним московським диспозиційним центром, все ж у Варшаві вдосконалено цю залежність не тільки формальним актом але й виготовленням цілої низки оприлюднених і затаєних подробиць політичного й військового характеру. Ясна річ, що не робиться таких з'їздів, приготувань, призначень і явних та тайних постанов, коли немає небезпеки війни і коли не треба швидко й рішучо приготовлятись до неї.

Однак, як сказано, водночас поведено паралельно й „миролюбну" дію. Чу Ен-лай задеклярував готовість вести переговори з ЗДА про замирення на Далекому Сході. А СССР задеклярував готовість закінчити „холодну війну", заманіфестувавши цю свою волю раптовою згодою на австрійський державний договір, з таким поспіхом і такими концесіями, що їх ніхто на Заході не сподівався. З свого боку Захід, який ставився досі з найбільшим скептицизмом до ідеї, проповідуваної одиницями, щодо зустрічі великої чвірки на „найвищому рівні", раптом, теж з несподіваних поспіхом одностайно запропонував таку зустріч, Схід же так само негайно прийняв її. Перша від січня минулого року зустріч трьох місістрів закордонних справ Заходу із Молотовим (з них тільки Дж. Ф. Доллес залишився на своєму пості репрезентанта ЗДА, бо представники Англії і Франції змінились, у Франції навіть двічі) минулася без ніяких дисонансів, якщо не рахувати пропаґандивного вискоку Молотова з його промовою у палаці Бельведер у Відні. І тепер, коли всі міністри роз'їхалися з конференцій у Парижі, Варшаві і Відні, настав період „перетравлювання" вислідів цієї тритижневої метушні. Уряди у своїх столицях будуть аналізувати все зроблене і почуте і відділювати зерно від кукілю.

Сотні коментарів, які появляються на цю тему в усіх часописах вільного світу, погоджуються в одному: несподіваний для комуністів зріст сили Заходу, його успіхи в змонтуванні могутніх бльоків на Заході, на Середньому і на Далекому Сході, врешті повне банкрутство надій большевиків на дві постійно ними пророковані речі — господарську катастрофу в Америці та роз'єднання західнього світу — приневолило Москву до відступу. Звиклі до „пливкої" тактики, не рахуючись ніколи з настроями мільйонів підкорених невільників, вони й цим разом рішили змінити тактику холодної війни і перестати провокувати Захід на гарячу війну. Центральне питання полягає в тому: як далеко йтиме комуністичний відступ і на який час обрахували собі комуністи задуману „передишку"?

Відповідь на ці питання нібито має дати Заходові заплянована конференція голів держав і ведені у зв'язку з нею розмови дипломатів. Однак недовір'я до Москви і світового комунізму закоренилось аж надто глибоко, щоб воно могло розвіятись протягом ночі, наслідком підписання Молотовим пакту про Австрію і його згоди на нову конференцію у справі Німеччини. З різних сторін лунають голоси перестороги, щоб туга за миром не завела західніх державних мужів задалеко. Президент Айзенгавер не викликав своєю заявою про виміну листами з маршалом Жуковим ніякого задоволення в широкій американській опінії. Навпаки, не тільки високі військовики, але й пересічний громадянин задумався: чи дійсно личить президентові З'єдинених Держав маніфестувати призні почування до одного з чолових людей Кремлю, хоч би навіть той чоловік і був колись милим союзником у спільно веденій війні? Адже союз розбився на друзки і вчорашні союзники стали сьогоднішніми запеклими ворогами, ворогами в царині ідей і політичних інтересів.

Тепер почнуться затяжні дипломатичні переговори, що підготовляють зустріч „найбільшої чвірки". Потім прийде та сама зустріч. Вона, як читаємо вже тепер, матиме радше формалістично-маніфестаційний характер, а „ділові наради" будуть перенесені знову на форум фахівців і міністрів закордонних справ. Іден заздалегідь наставляє англійську публічну опінію, що треба буде мати „багато часу, терпцю і витривалости", щоб дійти не то до якогось порозуміння з большевиками, а до з'ясування їх остаточного становища в основній справі об'єднання Німеччини і міжнародного роззброєння. Тим часом немає ніяких реальних даних на те, що в цих двох основних справах можна буде знайти в Европі порозуміння. І покищо все ще має повну слушність прем'єр Сіяму, який на бенкеті в Ню Йорку твердив з подивугідною щирістю і ясністю: „Завжди говориться про мир і завжди були війни; вони не перевелися, буде знову війна і не треба її лякатися". Цікаво, що досі два мужі говорили в Америці наймудрішою мовою, і обидва з Азії: корейський президент Синґман Рі і згаданий сіямський прем'єр, маршал Сонґрам. І найприкріше те, що ці мудрі, тверезі, реальні їх слова не знайшли досить прихильного, співчутливого та солідарного відгуку ані в американській верхівці, ані в публічній опінії. І це найбільш тривожить і оправдує голоси перестороги, щоб проголошувана два з половиною роки тому „політика визволення" не перетворилася в „політику угодівства".

ТІТОВСЬКА „НЕСПОДІВАНКА"

У статті „Сербського вовка тягне до московського лісу", надрукованій у „Свободі" з 22 квітня ц. р., про нормалізування югославсько-московських взаємин висловлено здогад, що восени цього року прийде до зустрічі між Тітом з одного та Хрущовим і Жуковим з другого боку в Москві, куди мабуть Тіто вступить „ненароком", їдучи до Пейпінґу. Тітовська „несподіванка" прийшла, тим часом, куди скорше, як можна було сподіватися: зустріч відбудеться не восени, але вже таки наприкінці травня ц. р., і не в Москві, а в Беоґраді, куди поїде не тільки Хрущов — „босс" совєтської компартії, але й Булґанін — совєтський прем'єр, Мікоян — спеціяліст у ділянці закордонної торгівлі, Кумикін — заступник совєтського міністра закордонної торгівлі, Громико — заступник міністра закордонних справ СССР і Шепілов — голова комісії закордонних справ у совєтській т. зв. Верховній Раді Національностей і водночас редактор „Правди".

Коротко кажучи, Москва шле до Беоґраду, бажаючи його мабуть не тільки зачарувати, свою команду в щонайкращому складі. Бракує в цій команді, правда, тільки Молотова, але і його неприявність зааранжовано для здобуття синіх очей і симпатій югославського маршала, який з непримирного єретика, бунтівника і ворога Комінформу стає раптом першою примадонною в совєтській комедії п. н. „коекзистенція".

Про своє рішення виїхати до Беоґраду повідомила Москва у своїх „Ізвєстіях" разом з повідомленням про виїзд Молотова до Відня для участи в підписанні чотирма міністрами закордонних справ австрійського договору і майже одночасно з повідомленням, що Булґанін візьме участь в конференції голів чотирьох великодержав. Склад „коекзистенційної" команди, висиланої до Беоґраду, доказує, що Москві залежить куди більше на розмовах з Тітом, як на конференції т. зв. великої чвірки.

Західні політичні кола, почувши про таку „несподіванку", просто заніміли і ще й досі не можуть розчовпати глузду й мети раптових відвідин Хрущова та компанії в Беоґраді, і здержуються від будь-яких коментарів в цій справі.

Щоб не тільки зменшити здивування західнього світу, зокрема Британії і З'єдинених Держав Америки, які вже сім років фінансово й мілітарно допомагають Тітові, але й розвіяти зрозумілу тривогу в цілому світі в зв'язку з розвитком подій у Югославії, маршал Тіто почав засипати телеграфні аґенції щораз новими заявами. Як тільки стало відомо про поїздку Хрущова і компанії до Беоґраду, югославські офіційні кола поквапилися „запевнити" своїх західніх грошовитих благодійників, що дружні взаємини Югославії із Заходом і югославська закордонна політика залишаються незмінними; що відвідини Хрущова відбудуться тільки в „загальному пляні" поліпшення міжнародних взаємин; що маршал Тіто ніколи не зречеться своєї теперішньої незалежної „корисної" ситуації. Через не цілих 24 години після опублікування такої „заспокійливої" заяви югославського уряду, виступив з окремою заявою і сам маршал Тіто, кажучи знову ж, що не буде ніяких змін у закордонній політиці Югославії і що вона хоче тільки вдержувати добрі взаємини і з Заходом та Сходом і не бажає включатися до жадних бльоків — ні західнього, ні східнього, ні будь-якого третього, що його Тіто ближче не визначив. Тривалий бо мир — на думку Тіта — можна осягнути тільки кооперацією і „міжнародною коекзистенцією, не зважаючи на різниці в політичних системах".

Ні острахів, ні сумнівів ці „заспокійливі" заяви Тіта та його поплечників на Заході не розвіяли, тим більше, що остання заява Тіта про можливість коекзистенції відписана дослівно з московських сьогочасних політичних „льозунгів". Так само мало кого на Заході переконує його заява, що тепер політику в Москві роблять нові люди.

На Заході сьогодні все більше зміцнюється переконання, що Тіто веде подвійну гру, що робить усе за наперед виробленим пляном і що теперішня несподіванка з відвідинами Хрущова і Ко — це найбільш тривожна подія нинішнього часу.

Один з американських коментаторів, що ще недавно інформував з Москви американську суспільність про великі „перелами і зміни" в совєтській політиці після смерти Сталіна, пише з приводу тітовської „несподіванки", що Сталін обернувся б у гробі, коли б дізнався, яку то нову політику затіяли його наслідники супроти „зненавидженого" Сталіним Тіта. Алеж для об'єктивних спостерігачів останніх фаз югославсько-московських взаємин воно виглядає трохи інакше: Сталін може й далі лежати спокійно у своєму мавзолеї, бо ж заплановану ним і його соратниками на довгу мету гру із югославським Тітом продовжують і завершать напевно з успіхом його соратники і наслідники: Хрущов, Булґанін, Мікоян та інші.

Формальних змін в югославській закордонній політиці після відвідин Москви в Беоґраді може й справді не буде і не порве ще Тіто так скоро своїх корисних взаємин з грошовитим Заходом. Але вже самий факт відвідин московської верхівки в Беоґраді ставить Югославію в ролю і позицію московського сателіта, виконавця совєтських далеко спрямованих задумів і затій.

Мирослав Прокоп

ШОСТИЙ КОНҐРЕС І УКРАЇНСЬКА ВИЗВОЛЬНА СПРАВА

III

Положення української справи і американські українці

Яке становище повинні зайняти американські українці на свому Конґресі до представленого попередньо положення української справи по обох боках залізної заслони?

Заки з'ясувати це становище, треба ще доповнити картину положення української справи закордоном, становищем української еміґрації, точніше її керівних політичних чинників, до з'ясованих вище явищ в СССР і на Заході.

Хоч діяльність українських політичних груп на еміґрації сильно обтяжена еміґраційними проблемами, тим не менше вони живо реаґують на важливіші події, що проходять на українських землях. Тому в основному правильним було їх становище проти намагань Москви формальними концесіями поширювати в Україні і на еміґрації модерне москвофільство. Спроби ці були розцінені як тактичний маневр призначений на те, щоб приспати чуйність українського народу та як зручне використання ситуації, що створена на Заході діями т. зв. приватних чинників.

Натомість не такою одноцілою була реакція українських еміґраційних центрів на дії згаданих приватних кол. Правда, всі українські групи на еміґрації в своїх виступах принципом української політики визнають ідею української державности та поборювання непередрішенства. Але у практиці взаємин з АКВБ, принцип цей не завжди додержується. Він не додержаний зокрема в тому, що деякі українські громадяни прийняли участь в радіопересиланнях Радіо Визволення, в якому, як відомо, трудно говорити про українську державу, а навіть про боротьбу за національне визволення. При тому участь ця наступила в результаті акцій чинників Української Національної Ради.

Коли взяти до уваги, що Москва намагається переконати український нарід, що українська еміґрація та з нею весь Захід не дадуть піддержки українському народові в боротьбі за самостійність, то стає ясним, що згадані радіопересилання можуть бути використані дуже зручно большевиками проти еміґрації і проти Заходу. Тому об'єктивно вони українській визвольній справі користи принести не можуть. Тому цю акцію треба визнати з українського боку неправильною. Бо від часу проголошення в 1918 році Української Народної Республіки, жадна українська самостійницька політична група не йшла ніколи на компроміси в питанні державної незалежности України. Цього не роблять також ті, які в умовах важкої большевицької дійсности ведуть боротьбу за самостійність України. Тим менше може це робити хтонебудь в умовах вільного світу.

В такій ситуації Шостий Конґрес Американських Українців повинен зайняти виразне становище до всіх питань, що випливають із сучасного міжнародного положення та положення української справи по той і цей бік залізної заслони, а зокрема:

а) ствердити, що головним ворогом людства є Москва як центр міжнародної комуністичної конспірації та історичного російського імперіялізму, і заявити свою готовість піддержати уряд цієї країни у всіх його заходах проти цього головного ворога,

б) ствердити, що боротьба проти московського центру аґресії можлива єдино при помочі поневолених Москвою народів СССР і країн сателітів, та що тому народи ці повинні одержати від Заходу моральну і політичну допомогу в їх боротьбі за національне і соціяльне визволення,

в) підняти голос перестороги проти існуючих на Заході ілюзій про можливість тривалого зговорення з Москвою, яка, теперішньою своєю тактикою купує час для того, щоб здавити спротив спраґнених державної незалежности народів та підготовити нові аґресії,

г) ствердити великий ріст значення української справи в СССР та підпорядкованих йому країнах в результаті послідовної боротьби українського народу на всіх відтинках життя, зокрема у формі революційно-визвольного руху проти комунізму і російського імперіялізму, за вповні самостійну українську державу,

ґ) запротестувати проти московсько - большевицького поневолення українського народу, зокрема проти насильного виселювання української молоді з українських земель, проти оклевечування ідеї самостійности України та борців за неї, проти русифікації, проти терору над українською нацією і її культурою та проти всіх намагань методами обманливих уступок приєднувати симпатії українського народу,

д) вимагати від західнього світу, зокрема від уряду ЗДА, моральної і політичної допомоги визвольним змаганням українського народу, що ведуться також в інтересах всіх свободолюбних народів,

е) домагатись від західнього світу, а зокрема від уряду ЗДА, визнання державного характеру, української нації та протестувати проти всяких виявів непередрішенства в питанні державної незалежности України, що її український нарід безперервно боронить. Перестерігати, що Москва, використовуючи сучасні праґнення українського народу до самостійности та помилки Заходу, робить зусилля в тому напрямі, щоб протиставити український нарід Заходові та ширити серед українців в Україні і на еміґрації політичне москвофільство,

є) домагатись від уряду ЗДА, щоб він, в часі найближчих розмов з урядом СССР видвигнув питання державної незалежности України та інших республік СССР, подібно, як він видвигатиме такий постулят у відношенні до країн-сателітів,

ж) ствердити свою непохитну поставу в питанні за-

(Продовження на ст. 3-ій)

Михайло Островерха

НА КРУТОМУ ЗВОРОТІ

З пожовклих сторінок

1939—1940

(28)

. . . і ламання характерів

Найпідліша і найжахливіша робота ГПУ — ламання серед нас характерів, іде карколомним темпом вперед. Вже в ГПУ служать наші люди, яким ніколи й не снилось, що будуть таку нікчемну московську роботу робити. Ця робота — доноцицтво, основа цієї марксо-московської влади! Один із таких типів, колись ми за молодих років приятелювали, сам мені признався. Припускаю, що до цього признання гнало його сумління.

— Служу там, де однією ногою стою над пропастю згуби!

— Шо ж це значить — питаюсь його, бо хочу, щоб таки ясно сказав мені щоб я сумніву не мав.

— А ось тобі, бачиш? — і подав мені записаний аркуш паперу.

Читаю: це був звіт, скерований проти жидів і поляків. Помахав я над тим звітом головою, гірко усміхнувся і сказав йому дуже просто:

— Невже ти думаєш, що большевики такі дурні й будуть приймати від тебе доноси лише на жидів і поляків Та вони примусять тебе і на своїх доносити, або . . .

Я не докінчив, а мій „симпатяга" відбовтнув:

— Знаю!

Під час цієї розмови мені стало гидко, липкувато-неприємно у грудях. Розумів я і знав, що таку саму роботу проти нас роблять і поляки, і жиди, бо винні не вони, всі ті людці, що ту роботу роблять, а московська зараза, змора. Це ж звичайна робота цькування одних проти других: і большевикам Маккіявелі доктрина добра!

На мітинґу високої технічної школи у Львові, на якому були студенти всіх національностей Львова, поляк Бохенек — або Бохенко — під час промови таке каже:

— „Ржетельне працоваць для нашей радзєцкей ойчизни, алє з людзьмі ржетельнимі. Нє вшисци сон таци! Тутай на салі відзен замаскованих бандитуф! О, там сєдзі!" — І падає одне прізвище. — „А там други!" — І знову падає прізвище.

Юрба силою, трохи не розшарпавши ті жертви, виперла їх блідих і перестрашених на естраду. Вони тремтять і благають:

— Я нєвінни! Чеґо хцєце оде мнє?

До них наближаються студентки жидівки:

— Цо? Пшецєж, то товаржиш за часуф Польскі, мнє до салі на виклади нє впущал!"

— А мнє товаржищ в тварж біл!

Жертви трясуться і просяться.

Це були „резонанси" польської політики університетських „нумерус клявзус" і всяких бойкотів проти українців і жидів у львівському університеті.

По мітинґу ГПУ забрало їх — слід по них загинув.

Не можна й думати, що Бохенек робив ці доноси спонтанно, — ні, так йому наказало ГПУ. Немічна й неграмотна у внутрішній політиці Польща лишила по собі прикрий „подих", який большевики використовували для себе.

Методи допитів у ГПУ є всякі. Часто людину, що її „запросило" ГПУ до себе, водить стійка з наїженим баґнетом від одного місця до другого, де „запрошеного" передає іншій стійці, а ця ще раз передає черговій стійці. Приходиться годинами ждати перед зазначеними в „запрошенні" дверима, поки, врешті, вийде з дверей таємний достойник і скаже:

— Нєт, вам нє здєсь, а туда то!

І „запрошений" знову у супроводі стійки до стійки опиняються перед іншими таємничими дверима.

Допитують усяко. На столі лежить наган, ґепіст недбало кине одне питання й каже над ним подумати, а щойно потім відповісти. „Запрошений" сидить і думає над відповіддю, а ґепіст виходить до сусідньої кімнати. Треба уявити собі орґазм відповідей, які обсідають переляканий мозок жертви: ці відповіді, що насуваються, щораз „ліпші", причавлюють такого „запрошеного". Або: два три ґепісти засипають жертву питаннями, а один, майже незримий тип, стоїть за високим бюрком і все стенографує. Або: облесно пропонують написати „звіт" про всю діяльність вашого приятеля, знайомого, начальника, підвладного, — про всю діяльність за час, відколи ви його знаєте. Або з липким усміхом жертвує шоколяду чи сиґарку, цілячи:

— Знаєте, таваріщ! Бестію, которая хочет істребіть Савєтскій Саюз, нужна убіть! І ви будете с намі работать. Вот вам, распішітєсь здєсь, на етой бумаге! — і підсуває готовий блянкет ГПУ.

Притиснена людина, не маючи виходу й рятуючись, підписує той шматок паперу. А вийшовши на світ, утікає на Захід, нехай і до німця, і то в ту ж хвилину втікає. Отаке зробили багато моїх знайомих, навіть одна вже вибрана депутатка до совєтської конституанти у Львові. Це ті, що признаються! А скільки ж є таких, що до цього не признаються і цю, накинену їм, ганьбу в душі носять?

Буває й таке, що ГПУ кличе до себе дану особу і заявляє їй уже при відході з ГПУ:

— Ми єщо увідімся. До свіданья!

І те саме повторяють і вдруге. За третім разом, якщо „запрошуваний" не втік за кордон, його заарештовують. Таке сталось і з сенатором О. Луцьким. Звичайно, такі запрошувані не попасали довго у Львові, а втікали.

Ще одне є цікаве й характеристичне: ґепісти українці, неначе попереджають наших людей словами:

— О, по головці не погладимо вас!

А ґепісти москалі й жиди звичайно говорять:

— Всьо, что било, что ви сдєлалі до нашева пріхода сюда, ето нє считаєтся!

І в цю пастку багато падає наших.

Під палац нашого Митрополита заїхало авто. З нього висіло двоє ґепістів. У дверях палацу стояв молодий, завжди елеґантний о. Тарас Дурбак.

— Кто ви такой? — питається його один із ґепістів.

— Я священик!

— Ну, да! Тєпер будєт вам лучше, полякоф уже нєт! — промовив ґепіст, і з своїм приятелем пішов оглядати церкву св. Юра.

Шофер, що вийшов із авта ґепістів, оглянувшись довкола, швиденько й півголосом промовив до о. Т. Дурбака:

— Батюшка! Ви не вірте їм! Знаю їх! Рясу під пахву і втікайте! . .

Техніка омани

А тим часом день Зборів Конституанти Західніх Земель України наближається. Великий Театр, де має відбутися Збір Конституанти, зачинений для всіх посторонніх вже на тиждень перед зборами; можна увійти лише за окремою перепусткою, і тільки акторам та оркестрантам.

Місто ще більше запалюється червоними кольорами. Появились великі, олійними фарбами мальовані, картини: горять наші села, польська шляхта бешкетує, а большевики „визволяють" нашого селянина і робітника; або — чудова весна, квіт яблуні заливає простір пристрасно-живими барвами, а пара молодих людей, він і вона, заливаються сміхом щастя і радости. От такі ті картини. А на вулиці Леґіонів, де трамвай „9" увечері скручує, стоїть провізоричний пам'ятник „Визволення Західньої України".

Микола Понеділок

„КОМІТЕТ", ХРЕСТИ І „РОДІНА"...

Мій знайомий прислав мені газетку „За возвращеніє на родіну" з припискою, чи не стане вона темою для гуморески або для якогось веселого скечу. Перечитавши, побачив, що трудитися тут не потрібно — вся газетка це суцільна гумореска.

„За возвращеніє на родіну" друкується в совєтському секторі Берліну, хоч редагується вона, безумовно, в Москві, а розсилається через своїх шпигунів по всьому еміґрантському світі. В газетці знаходимо звернення так званого „Комітету по поверненню на „родіну", підписане всякими генералами, адміралами, професорами та двома хахлами — „хведералістами", які нещодавно перебігли до „раю" — а саме — Крутієм та Василакі. До речі, на третій сторінці вміщено і потрети згаданих „хведералів" — і Василакі, і Крутій мають розкішні гарбузоподібні обличчя та двістіфунтові „животики" — цебто, наочний доказ їхнього „злиденного життя та нечуваної експлуатації американськими імперіями в Мюнхені".

В „Зверненні", між іншим, звертають увагу такі рядки: „Ми, підписані, звернулись до совєтського уряду з проханням (бачите!) дозволити нам організувати добровільний комітет для допомоги патріотичному рухові по поверненню на „родіну" таких громадян, як ви — і уряд пішов нам назустріч". Просто не вкладається в голову, який то совєтський уряд благородний. Ввесь час свого існування досьогодні нам, еміґрантам, іде назустріч. Ми щодуха від нього тікали в Баварію, він за нами з кулеметом назустріч, ми з Баварії — в малопрохідні Альпи — він і там хотів з нами зустрітися, ми з Альпів до Америки — він і звіден кличе нас на побачення. Просто, совєтській любові до нас, еміґрантів, не має меж. Любов, як каже поет, до гробу.

Далі в „Зверненні" пригадується нам, що „родіна" — це наша мати і вмерти на „родіні" — велике щастя". Ну, подумайте, яка чаруюча перспектива: поїхати і вмерти. Хоч ми її відступаємо Крутіям і подібним, бо розуміємо трохи інакше щастя і хочемо ще жити. Тим більше, що знаємо, що в Совєтах навіть вмерти без сторонньої допомоги рідко хто може. Там уже ось тридцять років йде соціялістичне змагання за поміч людині помирати. Починаючи з верхів. Бухарину помагав заплющити очі Єжов, Єжову Берія, Берії Маленков, а Маленкова, як видко по всьому, переправить на той світ Хрущов.

Багато місця в „Зверненні" відведено описові нашого еміґрантського життя. З нього дізнаємося ми самі вперше, що ми тут, на еміґрації, вмираємо дуже рано і нас — цитуємо дослівно — „заривають в загальних ямах, над нами нема ні хреста, ні пам'ятника — і рідні ніколи не принесуть на наші невідомі могили квітів". Ну, як тут утриматися від сліз, як тут не заридати від зворушення! Ми тут у чужині помираємо без знаку, без признаку, а там, в совєтській країні, де понад все бережеться хрест та пам'ятник, де шанується кожна могилка, живеться пасторально-світло і весело. Я собі навіть уявив, як іде в Києві чи у Львові комсомолець повз могилку, скидає кашкет, падає на колінця, потім цілує хрест, читає молитву і крокує на засідання партійного осередку. Чи не зворушлива картина на папері. Хоч в дійсності вона виглядає трохи інакше. Ми он всього десять років тому втекли з тієї „хрестолюбної" держави — і міцно ще зберігаємо в пам'яті її порядки. Я, наприклад, ще до цього часу пригадую лозунг, який висів у нашій школі:

„Ми, ідучи до мети,
Всі попалимо хрести".

І, хоч до мети — до комунізму — ще цілковито не дійшли, бо люди зараз там ще лише напівголодні і напіврозлягнені, але хрести встигли попалити всі. Хрестами з нашого цвинтаря в колгоспному клюбі топили пів року, а декілька мармурових пам'ятників перевезли до центру міста і сфабрикували обеліск, на якому були висічені „мудрі" слова „мудрого" вождя, що їх він виголосив на з'їзді свинарок-стахановок. А на наш ґрадідівський цвинтар скидали залізну брухту та заганяли на випас колгоспних корів.

На закінчення „Звернення" комітет так наче б трохи вгадав наші думки. „Ми добре знаємо — пишуть Крутії і Василакі — що багато з-поміж вас у глибині душі леліють завітну мрію — повернутися на батьківщину".

Тут нема де правди діти: леліємо, справді таки леліємо. І переконані, що вилеліємо... Тільки ось великий у нас сумнів у те, чи повернуться „на родіну" самі оті Крутії і Василакії? Чи, бува, після використання їх у непосильній продажно-юдиній пропаґандній кампанії, не допоможуть їм умерти їхні ж таки шефи щасливою скоропостижною смертю? Чи не поховають їх радісно в „гостинній" комуно-німецькій землі, ні хреста, ні пам'ятника на їх ямах, не поклавши? Як собак!

ПОВІДОМЛЕННЯ
УКК
ПРО ВЕЛИКИЙ РУХ У УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ФОНДІ

У зв'язку із закінченням ділового року Українського Народного Фонду, багато людей поспішають вплатити свій Національний Даток, як з гляду на VI Конґрес, що наближається, так і з огляду на заповіджений Генеральний Виказ Платників і Жертводавців Українського Народного Фонду за 5 років (за роки 1950-1954), що має вийти в біжучому році.

До цього причинилася зокрема акція, а саме, — останнім часом були розіслані від Українського Народного Фонду пригадки усім жертводавцям чи „нереґулярним" платникам, що бігом минулих п'яти років мали у своїх вплатах прогалини. Багато громадян стараються бодай частково ці прогалини заповнити, присилаючи свій Даток за один-два роки, а деякі громадяни користають з цієї нагоди і присилають більші суми, як, напр., 60, 80 і 100 долярів.

Взагалі, після деякої депресії серед українського суспільства помічається знову зворот в напрямку більшого інтересу до громадських справ та жертвенности.

У зв'язку з цим рухом уже було оголошено в пресі, що Український Народний Фонд прийматиме грошові посилки за 1954 рік також і за попередні роки теж після 15 травня, треба лише зазначити, що ці посилки торкаються 1954 року.

— o —

Серед „нереґулярних" платників Національного Датку є немала кількість громадян, що, бігом п'яти років, два і три рази міняли свою адресу. Вони присилали гроші з нового місця свого осідку, не зазначаючи попереднього, у зв'язку з чим тепер дістали дві або й три пригадки до різних місцевостях. З цього приводу дотичні громадяни часом нервуються і пишуть до Українського Конґресового Комітету Америки різні докори. Канцелярія Українського Конґресового Комітету просить дотичних громадян взяти це вияснення на увагу та спокійно зазначити ті місцевості, звідки вони надсилали свої датки, чого вони не зробили своєчасно. Властиво, лише цим шляхом буде впорядковано окремі недокладності в картотеці Українського Народного Фонду, що й має на увазі Канцелярія Українського Конґресового Комітету.

— o —

На цьому місці Український Конґресовий Комітет висловлює щиру подяку всім тим громадянам, що, надсилаючи свій Національний Даток, подають свої завваги та рекомендації в справах більшої активізації обірки Датку чи пожертв та уділювання дотацій з Українського Народного Фонду.

Зокрема, належиться високе признання тим українським громадянам — вдовам, пенсистам високого віку (іноді аж 80 років), інвалідам, безробітним та, врешті, теж студентам, воякам, що, надсилаючи свої Датки чи пожертви, пишуть зворушливі листи, в яких висловлюють свою добру волю якнайбільше жертвувати для української справи.

Український Конґресовий Комітет Америки

● **Шкільна Рада в Рочестері**, Н. Й., впродовж шістьох років досліджувала, яких учителів найбільше люблять учні. Відповіді учнів такі: 31 відсоток найбільше любить учителів, „які вміють вчити", 25 відсотків тих учителів, які „приязно відносяться до учнів", а 22 відсотки тих, які „вчать точно".

● **Апеляційна Іміґраційна Рада** відкинула апеляцію письмеменника Седріка Геннінґа Белфріджа і наказала його депортувати, як члена комуністичної партії. Белфрідж працював у Голлівуді і є англійським громадянином.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-га Ев.

Ню Йорк. — З Літ.-Мист. Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 20 травня 1955 р., на загальне бажання членів Клюбу, відбудеться в горішніх залях Товариська Зустріч з музично-вокальною програмою і деякими несподіванками, та танцями. Буфет Пань доповнить приємний вечір. Вступ безкоштовний. Початок о год. 8.30 ввечері.

У п'ятницю, 27 травня, відбудеться другий вечір Молодого Літ.-Мист. Клюбу (секції музик).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Лорейн, Огайо

„'Was a wonderful exhibit"!

Коли в балядну годину березневих ночей хтось стукав до дверей клівлендських українців, людина — сподіваючися всього можливого — боязко питала: „Хто там?" Тоді чула такий же боязкий голос голови УКК-Лорейн, інж. В. Піка, з-надвору:

— Просимо визичити нам щось, як експонат на народню виставку, яку ми влаштовуємо, в Лорейні.

Після таких слів тихо, як дух, входив у хату, займав безплатно становище коло дверей, а діставши „своє" — безплатно, з духами щезав.

Таке хождeніє по Клівленді, Лорейні й Филаделфії (!) швидко змасувало в просторій авдиторії Американського Леґіону в Лорейні, 355 експонатів народнього мистецтва. Направду: все, від писанки — й до важкого килима, в усіх можливих стилях і відтінках багатогранної вічної України.

Швидко після цього лорейнські радіо й преса, а далі естетична реклямка конкретно місто й довколишній світ повідомляли: „Ди Юкрейніен Фолк Артс Ексгибішин" відбудеться в днях 29 березня—3 квітня, в Амерікен Лідженн Авдиторіюм, при Вест Ірі Евеню.

Реклямка, направду, надзвичайна: на 8 сторінках — і взори народного мистецтва і короткі статейки про всі його роди і найкоротша історія України, з солідною картою-мапою і вирвані „гаслові" факти про Україну ("Did you know"... — чи знали Ви, що?)... І про українську жінку і про теперішню боротьбу України за волю — словом, (якщо реклямка ориґінальна!) варто її в цілості передрукувати в „Юкрейніен Віклі", щоб майбутні організатори виставок у своїх місцевостях мали готовий узір однієї важної частини імпрези: реклями...

Нині, коли виставка давно відгула, всі згадують її як прекрасний сон. Господар УКК-Лорейн щасливий, що подана наприкінці рекляики мета виставки вповні досягнена: тисячка відвідувачів (головно з Лорейну й Елирії, О.) „побачила перекрій культурних скарбів, що їх українські іміґранти принесли з собою зі своєї рідної України"... Чимало експонатів продано (можна було продати далеко більше, якби не те, що трохи не всі експонати — непродажні скарби, талісмани власників). Та й загалом фінансова сторінка напрочуд „вийшла". Замість $400-500 дефіциту (вступ на залю був безплатний) — організатори майже випливли на чисті води. Заслуга в цьому виставового буфету (його жертводавців і пань-продавщиць), який, єдиний фінансово виставку „підтримав на дусі".

Американські глядачі, що раптом попали в незвичайне для них "mery-go-'rround" колірів, предметів і людей у несамовитих, невиданих строях східнього світу, осліплені баченим, заглушені слуханим (ввесь час виставки меґафон передавав українські пісні) — не знали, від чого починати. Вони посотий раз верталися то до п. Мацілинської, що вишивала взори — то до п. Л. Яцишин (з Клівленду), що писала писанки. Лорейнський „міністр закордонних справ", мґр. В. Баран і його помішниці мусіли напружувати всі сили, щоб сконцентрувати здецентрованих відвідувачів і дати їм відповідні пояснення.

Виставовий Комітет: Василь Кичун (голова), мґр. Іван Микита (містоголова), пані Ярослава Барнич (мистецький дорадник), а далі пп.: Ірина Дубас, Катерина Кацур, Антонина Станґри й Ярослав Сидір — тиждень прів від роботи. Але їхня і багатьох інших громадян і громадянок робота не пішла намарне. В книзі відвідувачів, поруч безконечних: "Splendid!", "Very, very beatiful;", "Unbelievable!", "Velmi pekne" (по-чеськи), знаходяться записки, що організатори говорять те, чого вони ждали: "Beauitiful exhibit — grand hospitality!" (Нел Дей, Лорейн); "Such an exhibition, as this, helps us to get better acpuainted and to appreciate our Ukrainian citizens" (Маріон М. Кінґ, з лорейнської Публічної Бібліотеки). А — як тенор усіх записок: 'Want to see more!" (пані Генрі Пентус); „'Was a wonderful exhibit. Should have it again in the future!" (Мілдред М. Ванд, Лорейн).

Додайте сюди факт, що лорейнське радіо кожної днини звітувало, а „Ди Лорейн, Огайо, Джернел", та „Кронікл-Телеграм", Елирія що-днини приносили з виставки репортажі чи світлини — і матимемо повний образ роботи, що її проробили названі і (з технічних причин) неназвані тут лорейнці.

Це зовнішній ефект роботи.

А внутрішній передається словами українських відвідувачів:

— Так, знаєте, тепло, так мило було, що не хотілося виходити з залі!...

Як видимий знак таких слів, свої відвідувачі в табір організаторів перебігали. Хто не хотів би докинути й від себе цеголки — коли робиться добра, корисна робота?...

Норфолк.

Клівленд, Огайо

Музей

Що, ще один музей? Напевно писатимуть про допомогу, надсилання пожертв і подібне.

Так подумає кожний, хто прочитає ці рядки.

Цим разом ніяких прохань не буде. За порадою і на вимогу приятелів, мені випадає, бодай цією дорогою, відсвяткувати 10-річчя музею, а головно прилюдно подякувати всім, хто причинився до його розвою в Німеччині й тут у ЗДА.

Трохи історії: В 1945 році в скитальчому таборі Гайденав (англійська зона Німеччини) з ініціятиви підписаного постала думка створити музей-архів для збереження для історії всього, що пов'язане з нашою еміґрацією. До 1948 року матеріяли збиралися приватно, коли Український Центральний Допомоговий Комітет в Бльомберзі (англійська зона) офіційно оформив існування музею. Рік пізніше, з ціллю координації праці, музей увійшов в сітку музеїв під зверхністю УВАН і почав діставати обов'язкові примірники друкованого слова від всіх осередків української еміґрації. Для загальної справи це було корисне. В Німеччині музей проіснував до травня 1950 року. Далі продовжував свою діяльність у ЗДА у Варрентоні, Вірджінія, а потім в Клівленді.

Що зібрано в Німеччині і де воно знаходиться? До травня 1950 р. зібрано в Німеччині 29 скринь і пачок різного майна за інвентарем 9,052 числа. Зібрано багато цінного майна. Крім друкованої продукції еміґрації, як книжок, брошур, газет, відозв, поштівок і под., схоронилися манускрипти авторів, акти шкільних обласних інспекторів, матуральних іспитів, студентської громади, кооператив, Червоного Хреста, переселенчі, видавництв, міжтаборової комісії, таборових управ, анкети учителів, фахівців, кацетників і под. обіжники, постанови, протоколи, паперові гроші, печатки, праці аристів-малярів: Добролежа, Соловія, Никорович, Колодія, Петрука, Цибулька і ін., терракотові вироби, фотознимки таборів, списки померлих і т. д.

На великий жаль, більшість таборів не прислали своїх актів, вони лишилися в Німеччині й напевно пропали. Докладно перечисляти, хто і звідки музей одержав матеріяли з таборів — годі. Інвентарна книга і всі акти музею добре схоронені в 3 примірниках в різних місцях.

Найважніше всього, що все зібране майно, вивезене з Німеччини й знаходиться на перехованні в музею Української Культури і Освіти у Вінніпеґу.

Праця в Клівленді. Музей-архів продовжує те саме завдання. Частина музейного майна знаходиться під дальшою зверхністю УВАН, як 5 відділ (Харківський примірник), а частина майна це дари місцевих громадян для самого Клівленду. В музею стало працює 4 співробітники: проф. І. Коровицький — літературознавець, проф. М. Ждан — історик, дир. С. Кікта — кооператор і підписаний, як керівник. Всі працюють безплатно. Можна побажати всім музеям мати таких фахових, діяльних і відданих співробітників в музейній праці, як названі вгорі три особи.

Стіни музею помальовані білою олійною фарбою, пороблені полички, є потрібні меблі. Все майно списано. Запроваджено картотеки. Переведена обміна дуплікатами з іншими музеями. До центрального музею в Ню Йорку вислано коло 500 публікатів друк. продукції в Клівленді. Улаштовано 4 прилюдні виставки. Відвідувачів щиро вітаємо. Дехто приходить працювати науково. Підучуємо молодь до праці в музею.

Приміщення. Українська православна Церква ім. св. Володимира під проводом о. декана А. Верика і Церковного Комітету, на чолі з його головою п. Степаном Габелем, безінтересовно і без всякого зобов'язання збоку Музею дали вигідне, сухе, тепле й ясне приміщення по ґрунтовному відремонтуванню. Це є взір правдивого громадського ставлення до загальних справ і розуміння музею та його завдань.

Фінанси. Музей нікого не обтяжує ніякими пожертвами, вкладками і под. Має свої фонди пов'язані з видавництвом. З власної волі о. А, Верик видав понад 200 дол. на ремонт, відомий музейник О. Кочан з Джолісту зложив 5 дол і інж. Т. Козбур з Клівленду 14 дол. Оце всі жертводавці. Спасибі їм.

Найголовніше. В першу чергу дякуємо всім українським Видавництвам, Редакціям та приватним особам, які надсилають обов'язкові примірники. Перечислити їх забрало б багато місця (понад 200 назв). Особливо слід відрізнити місцевих громадян з давньої іміґрації, які з подивугідною зичливістю передали до музею цінні книжки, журнали, фотознімки, документи і різні речі.

Всім складаємо найщирішу подяку. Хай вибачать ті, яких поіменно не згадано.

Леонид Бачинський,
керівник музею

ШОСТИЙ КОНҐРЕС І УКРАЇНСЬКА ВИЗВОЛЬНА СПРАВА

(Продовження зі ст. 2-ої)

ступництва перед західнім світом ідеї державної незалежности України та закликати всі українські політичні сили до єдиного фронту в цьому питанні та до відкинення всіх акцій, що допускають непередрішенство у відношенні до України,

з) засудити всі намагання імперілістичних еміґрацій сусідів України посягати по землі українського народу, та заявити свою підтримку боротьбі українського народу за соборність всіх земель в самостійній українській державі.

Так з'ясовані позиції Шостого Конґресу не будуть в основному розминатися зі становищем, що його досі займав УККА, зокрема в питаннях здобуття американського світу для ідеї державної незалежности України. Треба ствердити, що незалежно від деяких хитань, що заіснували в тому відношенні на европейському терені, УККА, як українсько-американська централя, у звітовому періоді послідовно стояв на становищі боротьби проти непередрішенства та за визнання державного характеру української нації. Такі настанови УККА були виразні зокрема в таких акціях як переслухання в справі законопроєкту ч. 58 про нав'язання дипломатичних взаємин з УССР та перед комісією Керстена. При тому треба відмітити, що в результаті таких і подібних акцій, вдалось здобути УККА піддержку декількох видатних американських політичних діячів, які послідовно заступали і заступають постулят державної незалежности України.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

Від. 240 УНС, Клівленд	$ 10	О. Маруненко, Бетлегем	2
В. Хміль, Плейнфілд, Н. Дж.	5	К. Пилат, Монтреал	2
М. Віднов, Вейн, Па.	3	І. Кульпака, Фріпорт	1.50
Н. Михалевич, Торонто	3	М. Петришин, Н. Смирна Б.	1
І. Розвадівський, Вікторіяв.	2.10	Т. Кричковський, Дж. Сіті	1
М. Мостовий, Ню Торонто	2	О. Соляр, Бріджпорт, Конн.	1
М. Марчук, Шикаго	2	В. Будний, Боффало	1
В. Замойський, Торонто	2	П. Бобрівник, Фила.	1
К. Лучка, Белровс, Л. Ай.	2	М. Кубик, Рочестер	1
Д-р І. Домбчевський, Кентон	2	С. Нагірна, Ню Йорк	1
В. Тиравський, Вілмінґтон	2	М. Романків, Нюарк	1
С. Туркевич, Торонто, Онт.	2	М. Мазурок, Фила.	1
Д-р Німців, Рочестер, Н. Й.	2	В. Габрович, Гемілтон	1
С. Зеленюк, Саґінав, Міш.	2	М. Задра, Коговс	1
А. Петрик, Палетайн, Ілл.	2	І. Сірий, Фила.	1
В. Шембель, Бінґгемтон	2	о. Н. Черинявський, Рочестер	1
Д. Матвійов, Л. Ай.	2	В. Боднар, Монтреал	50 ц.
І. Паляниця, Белфілд	2		
М. Техльовець, Норвіч. Конн.	2		
Я. Савка, Монтреал	2		
П. Романишин, Алентавн, Па.	2	Разом	$ 74.10

✝

Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка

повідомляє з глибоким сумом, що дня 14 травня 1955 помер у Ню Йорку на 83 році життя

професор д-р г.к. Андрій ЯКОВЛІВ,

дійсний член НТШ, УВАН і Могилянсько-Мазепинської Академії, сеньйор українських науковців на еміґрації, звич. професор Українського Вільного Університету, кол. професор УТГІ, кол. дир. Українського Наукового Інституту в Варшаві, кол. посол У.Н.Р. в Бельґії, один з найвизначніших сучасних правників.

Похорони Покійного відбулися 16 травня 1955.

Вічна Йому Пам'ять!

ПОВІДОМЛЕННЯ — НЮАРК, Н. ДЖ.

До Шановних Урядників і конвенційних Делеґатів Відділів У. Н. Союзу міста Нюарку й околиці.
Відділи: 14, 27, 76, 133, 152, 219, 371, 413, 459 і 490.

Проситься прибути на
НАРАДИ
в справі
СОЮЗОВОГО ДНЯ
який відбудеться
на „СОЮЗІВЦІ", ДНЯ 12-го ЧЕРВНЯ 1955
Наради в цій справі відбудуться
В П'ЯТНИЦЮ, 20-го ТРАВНЯ 1955
о год. 8-ій вечором
в UKRAINIAN CENTER, 180 William St., Newark, N. J.
На цих зборах буде приявний Головний Секретар У. Н. Союзу Григорій Герман.

УВАГА! Гартфорд та Околиця! УВАГА!
ООЧСУ і СУМА в ГАРТФОРДІ
запрошують Українське Громадянство на
ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК
в неділю, 22-го травня 1955 р.
о год. 2-ій попол.
В ЛИТОВСЬКІМ ПАРКУ
(Light House Grove Park) Bus Station 24
СМАЧНИЙ ДЕШЕВИЙ БУФЕТ.
Приґравати буде добра оркестра.
• В ПРОГРАМІ РІЗНІ НЕСПОДІВАНКИ. •
Пікніковий Комітет

КНИЖЕЧКИ
ДО ВПИСУВАННЯ МІСЯЧНИХ ТА ІНШИХ ВКЛАДОК
Ціна 15 центів.
Можна замовляти в книгарні „Свободи".
"SVOBODA"
83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
153 ВІДДІЛ У ФИЛАДЕЛФІЇ
— влаштовує —
ВЕСНЯНИЙ РАВТ
В СУБОТУ, 21-го ТРАВНЯ 1955 Р.
у всіх залях УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
при вулиці Н. Френкліна ч. 847.
І на цей баль запрошує всю велику союзову рідню, як і все українське громадянство Филаделфії й околиці.
Оркестра Богдана ГІРНЯКА за участю ЖІНОЧОГО ДУЕТУ.
У Програмі під час балю виступлять:
Артистка Театру Ліза ШАШАРОВСЬКА ЧЕПІЛЬ,
Жіночий КВАРТЕТ „ЧОРТОПОЛОХИ".
Забаву вестиме Мирослав ПРОНЧАК.
• НАГОРОДИ ЗА НАЙКРАЩІ ТАНКИ І БАГАТО НЕСПОДІВАНОК. •

Вступ $1.50 • Стрій Довільний. • Буфет під керівництвом Пань.
Початок о годині 8:30 вечора. — Забава триватиме до 2-ої вночі.
Приходіть всі, щоб весело і гарно розважитись у приємному товаристві.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ
повідомляє, що
В СУБОТУ, ДНЯ 21-го ТРАВНЯ 1955 р., о год. 7-ій вечора
в Домівці Т-ва при 78 St. Mark's Place New York City
відбудеться
ДИСКУСІЙНИЙ ВЕЧІР
присвячений справам поширення діяльності Т-ва.

Увага! Українці м. Ст. Кетеринс, Увага!
ОКОЛИЦЯ ТА АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТИНЕНТ
Громадський Комітет Українців в Ст. Кетеринс
Відзначення
40-ЛІТТЯ ВИСТУПУ У.С.С.-ів та МАКІВСЬКОЇ ПЕРЕМОГИ
—: влаштовує :—
ВЕЛИКЕ СВЯТО
— яке почнеться —
В СУБОТУ, ДНЯ 21 ТРАВНЯ, о годині 8-ій вечором БЕНКЕТОМ у залі Укр. Грек.-Католицької Парафії в Ст. Кетеринс. В Бенкеті головним промовцем буде бувший Отаман У.С.С. п. Н. Гірняк.
В НЕДІЛЮ, то є ДНЯ 22 ТРАВНЯ, о год. 9. рано ПОЛЕВА СЛУЖБА БОЖА, яку відслужать бувші У.С.С. о. Хабурський і о. Трух при співучасті місцевого й дооколичних Священиків.
ТОГО Ж ДНЯ о год. 3-ій пополудні КОНЦЕРТ на площі в Порт Велер (Гарден Сити Біч, біля Ст. Кетеринс).
Свято в цілості, почавши від Бенкету включно зі Службою Божою та кінчаючи на Спільній Ватрі буде взято на український кольорово-звуковий фільм за виконанням бувшого У.С.С. п. Томич-Студія — Бімзвил, Онт.,
Вразі непогоди Концерт відбудеться в залі укр. гр.-катол. Парафії.
Громадський Комітет запрошує Українські Товариства і Організації, як також все Українське Суспільство до участи в Святі і тим доказати свою привязаність до ідеї, за яку йшли в бій наші Славні Добровольці на Маківку. Зокрема запрошує всіх бувших У.С.С. Для гостей з дальших околиць приміщення на нічліги забезпечені.
Гром. Комітет.

Т-ВО „УКРАЇНСЬКА РІДНА ШКОЛА"
В НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.
запрошує ВШ. Громадянство Ню Гейвену й околиці на
ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ
ФЕСТИН
що відбудеться
в неділю, 22-го травня 1955 р.
в Ню Гейвен, в залях і парку (над морем)
SEA CLIFF INN, 62 Cove St. (Lighthouse)
від 1. год. пополудні до 9. год. веч.
Музика Волод. ОСЕРЕДЧУКА з Ню Йорку
• Фестин відбудеться без огляду на погоду. •

Пластприят в Ню Йорку
Союз Українок Америки — Відділ 64 в Ню Йорку
— запрошують —
Українську Молодь з Батьками на
ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ СМОТРИКІВ
— що відбудуться —
в неділю, дня 22-го травня 1955
у великій залі У. Н. ДОМУ при 142 — 2-га Евеню, Ню Йорк.
Початок о год. 5-ій попол. Грає Оркестра БОСОГО.
Добірний буфет у заряді Вп. Пань.
Різні несподіванки — нагорода за найкращу перкалеву сукню.
Вступ на залю 1. — дол. для молоді, 1.25 для дорослих.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—MALE ●

ПРОДАВЦІ КНИЖОК
Новойорська фірма відкриває бюра в повіті Пасейк, Н. Дж.
Маємо кілька вакансів до праці для продавців після вказівок. Конечне авто, освіта щонайменше "High School". 3 год. праці від 6-10 веч. Неконечний досвід. По пробі буде вибраний на тренінг до заряду. Пересіч. річний заробок від $7,500. Всі користі. Інфор. щоденно від 9-6 веч.
Mountain View, N. J. 8-0954
Mountain View, N. J. 8-1095
Mountain View, N. J. 8-1092
Mountain View, N. J. 8-0738

"WOOD FINISHERS"
Досвідчені
"Staining, Burning in Polishing and Lacquer Spraying"
Стала праця, добра платня.
ORange 2-9100 (N. J.)

SHORT ORDER COOK or GRILL MAN
з досвідом.
Стала праця, добра платня.
Голоситись:
DICKS DINER
Route 46, Dover, N. J.

ДОСВІДЧЕНИЙ КУХАР.
Мусить бути приємний в праці і на вигляд. Поспішний в праці. Голоситись вечорами 6 P.M.
PHIL'S LUNCHEONETTE
14-02 — 127th St., College Point
Phone FL. 9-9684

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—FEMALE ●

ОПЕРЕЙТОРКИ
до шиття жіночих перкалевих суконок. Стала праця. Добра платня. Голоситись зараз.
JACK PECKERMAN
341 Halsey St., Newark, N. J.
Corner of Marshall St.

МЕДСЕСТРИ RN (2) на день
Проведіть літо 7 м. від океану 110 шпит. ліжок. Опіка пересічно над 1 або 2 пацієнтами на залі з 18 ліжками. Повне удержання, приємне окруження. стала праця, якщо бажаєте. Телеф. або пишіть: Supt. Allenwood Tuberculosis Hospital, Allenwood, N.J. Farmingdale 5-6361.

ОПЕРЕЙТОРКИ
при жіночих одягах.
Стала праця, добра платня.
PATRICIA DRESS CO.
333 W. 39 St., New York City
(5th Floor)

● ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ●

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Пишіть або їдьте просто до
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

Машинки до писання
УКРАЇНСЬКІ И АНГЛІЙСЬКІ
з подвійною азбукою
(Українська й Американська)
НАЙКРАЩИХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Спорт

УСТ „СЯН" (Ютика) — СК Олбані 6:0 (3:0)

Ютика, 8-го травня 1955. — Під час зливного дощу, УСТ „Сян" розіграв змагання копаного м'яча з досить сильною німецькою дружиною СК Олбані, перемагаючи їх 6:0.

Ворота добули: М. Назаренко — 1, М. Фалинський — 2, Б. Ступницький — 2, В. Микитюк — 1.

Хоч навіть не всі змагуни „Сяну" мешкають на терені Ютики, не мають відповідного тренінгу, але під час гри при доброму подаванню м'яча та без замішання на грищі, до цього часу УСТ „Сян" виграв 6 змагань, а одні зремісував.

До розіграння ще залишилися 3 змагання, при чому з найсильнішою ліговою дружиною АС, мають розіграти 2 змагання.

Коли б УСТ „Сянові" пощастило перемогти в цьому сезоні першуна АС, тоді УСТ „Сян" перебере мистецьке першенство „Центральної Ліги нюйоркського стейту".

Склад УСТ „Сян": Б. Лужняк; П. Дубина, М. Ковальчук; Б. Ступницький, В. Микитюк, В. Яковенко; Г. Жовніренко, Я. Сокирник, М. Фалинський, М. Луценко, К. Фалинський, М. Назаренко, П. Луцишин.

Бажаємо багато успіхів, в добутті мистецького першенства Центральної Ліги стейту Ню Йорк.

М. К.

СТ УКРАЇНА (Торонто) РЕМІСУЄ!

Торонто. — Початок лігової кампанії СТ Україна пройшов досить сенсаційно, коли мин. річний першун Н. Ліги ремісував на 2 хв. перед кінцем гри зустріч проти Вайт-Іґолс 1:1. Ворота добули Стан Павляс, щойно в 5-му квадрансі гри і Габа, будівничий нападу України. В. Закалужного винесли з грища, по контузії під час гри, а крім того суддя п. Дж. Крайґ виключив двох змагунів: поляка Бернаціка і Г. Ригайла з України. Глядачів к. 4,000.

Ст. Ендріюс злучився з командою Ірлскорт (Метро Ліґа) і в перших своїх змаганнях ремісував проти Італії 1:1.

Б. Прудиус

ПОЛІШ АМЕРІКЕНС — УАСТ РОЧЕСТЕР 1:11 (0:4)

Рочестер, 1-го травня 1955. — Склад: С. Ольшанський; А. Хомич, Д. Мельник; З. Снилик, Л. Стасюк, Є. Дащишак, М. Бабюк; М. Побивайло, М. Шевчишин, В. Камад, В. Ґрабавскас, Д. Завадівський.

При гарній погоді „УАСТ" розіграло мистецькі змагання з поляками (властиво з інтернаціональною дружиною, бо більшість змагунів — це ірляндці, німці і ін.).

Мабуть, ніхто навіть з найбільших симпатиків „УАСТ" не передбачав такого високого розгрому поляків, які до цих змагань виступили в найсильнішому складі. Противник мав добрих змагунів, але незіграних між собою, що було й причиною їх високої програної. Наша дружина, а головно напад, позначилась, тим разом, добрим стартом до м'яча і зіграністю, у вислід чого, було так багато стрілів на ворота противника, а тим самим і здобутих воріт.

А. Я.

ВСЯЧИНА

ВЕЛИКИЙ БЕН В ЛОНДОНІ МОВЧАТИМЕ ДВА МІСЯЦІ

Великий дзвін, званий Великий Бен, який приміщений на вежі, що над Вестмінстерським палацом, в якому приміщений англійський парлямент, не буде дзвонити впродовж двох місяців, бо його будуть направляти. Цей дзвін має 101 рік. Під час того Брітіш Бродкестінґ Корпорація передаватиме час при допомозі дзвону Великого Тома, який приміщений на вежі Катедри св. Павла. Великий Бен важить 13 і пів тонни і може видзвонювати низьку ноту „е".

СТАТУЯ БОГИНІ „НІКЕ" ДІСТАНЕ ВТРАЧЕНУ РУКУ

Статуя богині „Ніке", яку з грецького острова привезено до паризького музею Лювр, не має голови й руки, бо ці частини її тіла загубилися під час землетрусу, який був в 600 році після народження Христа. Американський археолог д-р Карл Леман знайшов руку цієї статуї, і її можна буде оглядати в Лluврі, хоч і окремо від статуї. Карл Леман знайшов цю руку в віденському музеї між речами, які були понищені під час бомбардування цього міста в останній війні. Голови й досі не вдалося знайти, хоч за нею докладно шукали на острові Самотраке. Ця статуя була виконана коло 200 року перед Христом.

БУДУЮТЬ ПАМ'ЯТНИК ЕВІ ПЕРОН

Арґентинський президент Хуан Д. Перон золотою й срібною лопаткою поклав наріжний камінь під будову пам'ятника своїй жінці Еві Перон, яка померла в 1952 році. Цей пам'ятник в Буенос Айресі буде найбільший пам'ятник - гробниця після єгипетських пірамід. Під час цієї церемонії були присутні представники партії „Пероніста" та робітництва, зорганізованого в проурядових спілках.

ЗАБОРОНИЛИ ВИСВІТЛЮВАТИ ФІЛЬМ ПРО МАРТИНА ЛЮТЕРА

Канадійська провінція Квібек заборонила висвітлювати фільм „Мартин Лютер". Інші канадійські провінції не видавали такої заборони. Цього фільму не можна висвітлювати в Єгипті, Перу і на Філіппінах. В Австралії висвітлювали цей фільм з деякими викреслюваннями, а в Півдeній Америці його показували тільки в Панамі і в Британській Ґуяні.

СПАДЩИНА Д-РА АЙНШТАЙНА

Виконавець заповіту д-ра Альберта Айнштайна повідомляє, що той, світової слави науковець, залишив майна на суму 65,000 долярів. Це майно Айнштайн розділив так: 20,000 долярів і свої книжки своїй секретарці та господині п. Ґ. Дюкас; 20,000 долярів і умеблювання — прибраній доньці Марґоті Айнштайн; 15,000 долярів — синові Едвардові в Швайцарії і 10,000 долярів — другому синові Гансові в Каліфорнії. Свою крипку залишив Айнштайн своєму внукові — 25-річному Гансові Айнштайнові, який студіює в Швайцарії.

КІМНАТА МОЛИТВИ В КАПІТОЛІ В ВАШИНҐТОНІ

Недавно в Капітолії в Вашинґтоні, в якому відбуваються наради американського Конгресу, відкрито окрему кімнату молитви, де сенатори й конгресмени можуть молитися. Окрема сторожа пильнує, щоб до цього приміщення не входили інші особи, крім членів Конгресу. Ця кімната немає знаків жадної релігійної деномінації, тільки на скляному вікні намальовано першого американського президента — Джорджа Вашинґтона, як він навколішках молиться. Над ним є напис: „Ця Держава під Божою опікою".

ОБЕРЕЖНО ВЖИВАТИ ВІТАМІН

Фахівець від харчування праф. Л. А. Мейнерд твердить, що люди дуже часто вживають тих вітамін, які їм зовсім непотрібні. Він каже, що деякі вітаміни випробовувано на тваринах, яким вони помагали, але досі не знаємо, чи ті вітаміни мають ту саму вартість і для людей. Цей сам фахівець остерігає перед надмірними дозами вітамін. Хто вживає більше штучних вітамін, як потребує його організм, то ця надвишка безкорисна для людського організму. Здорова людина не потребує штучних вітамін, бо їх має в нормальних харчах, головним чином в городині, але цієї городини не треба задовго варити, бо тоді гинуть вітаміни.

ҐІМБЕЛ ВІДЗНАЧУВАВ СВОЄ 70-РІЧЧЯ

Власник відомих крамниць по всій країні під назвою „Ґімбел", Бернард Ф. Ґімбел, недавно відзначував своє 70-річчя. Він заявив, що свій успіх завдячує, між іншим, і тому, що спить тільки п'ять годин денно. Це дає йому 25,000 додаткових годин праці впродовж кожних 25 років, і цією надвишкою він перемагає своїх конкурентів.

Цікаве для старших чоловіків

Вітаміни й мінеральні води для спеціяльного вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні висліди дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте морочитися, що ви „старі", втомлені, не почувайтеся, що ви „скінчені" коли той стан не є функціональний, а просто викликаний браком Б1, Б2 niacinamide, або заліза тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життьові елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод а все це тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скількість терапевтичних вартостей з деяких найважніших поживних складників, які витворюють енерґію, відому чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою цю вирізку до TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N.Y., а щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє прізвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівняється видаткові меншому як 10 центів денно себто досить мало, щоб видати їх для свого добра.

ДІМ, В ЯКОМУ ЖИВ ГУВЕР, БУДЕ МУЗЕЄМ

В Нюберґу, в стейті Ореґон, находиться старий дерев'яний дім дядька бувшого президента Герберта Гувера, в якому він жив, коли був малий хлопець. В цьому домі мають влаштувати музей ім. Гувера, а відкриття цього музею має відбутися 10 серпня цього року, коли будуть відзначувати 81-роковини його народження. Леґіслятура Ореґонського стейту запросила Гувера прибути на цю церемонію, на що він радо погодився. „Радо приймаю цю почесть, яка мене зустрінула в вашому запрошенні. Це дасть мені змогу відвідати стейт мого дитинства і також скласти пошану тим чоловікам і жінкам, які несли дух Америки на Захід".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. С. Петлюри, Відділ 189 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21. травня, в Укр. Горож. Клюбі при 847 N. Franklin St., о год. 7-ій веч. Проситься усіх членів прибути на сходини, бо є важні справи до полагодження. — П. Котельницький, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори членів Т-ва св. Юрія, 239 Відд., відбудуться в суботу (третя субота в місяці), 21-го травня, в домі Укр.-Амер. Горожан при 847 N. Franklin. Пригадуємо, що члени які залягають зі своєчасною вплатою членських вкладок ділають лишень на власну шкоду. Ще можна набути календарі У. Н. Союзу на 1955 в секретаря, що урядуватиме від год. 5-ої попол. — Д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка Відд. 372 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21-го травня, о год. 8-ій веч., в Домі VFW вул. Вашинґтон. Проситься всіх членів обов'язково прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. — К. Наконечний, скр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 42 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. травня, о год. 2-ій попол., в залі УНДому при 237 Говп Еве. На збори просимо прийти всіх членів. Цього року пікнік нашого Т-ва не відбудеться, але зате кожний член зобов'язаний до каси хворої запомоги на протязі місяця червня і липня вплатити по одному долярові. Просимо всіх членів нашого Відділу і всіх тих, хто бажає виїхати на відкриття Союзівки на 11 і 12-го червня записуватися в п. В. Марущака при 27 Мілош вул., Кліфтон, Н. Дж. — В. Марущак, рек. секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 21-го травня, о год. 7:30 ввечорі в У. Н. Домі 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 342, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22-го травня, о год. 2-ій попол., в церковній залі, 641 Roosevelt Ave. Пригадується щераз довгуючим членам, щоби вплачувати свою належитість, бо інакше будуть суспендовані. Члени, які не платять на хвору запомогу, мають платити свій розмет кожного місяця у вище означенім часі. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, відбудуться в суботу, 21. травня, о год. 7:30 веч., у Вінярського при Мейн вул. Проситься всіх прийти на збори. — І. Бурний, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — В-во св. Ів. Хрестителя, Відд. 277, подає до відома членів, що загальні збори відбудуться в неділю, 22. травня, о год. 1. попол., в У. Н. Домі, 53 Whitemore St. На порядку нарад є багато важних справ до обговорення і вирішення. Того ж дня відбудеться збірка вкладок після обох Сл. Божих, на Церковній Залі. Просимо членів, що залягають з вкладками, вирівняти на зборах. — Управа.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 16-мільйонового майна УНСоюзу.

● FARMS FOR SALE ●

Куряча ФАРМА, 60 акр. при Rt. 20, ½ м. від West Winfield, на 3,400 курей. Все влаштування. Курник з віндою, вел. магазин на 30 тон. Дім, олив. центр. огрівання, фармер. холодільня. 2 вод. системи. Продається прямо від власника. Телеф. або пишіть до: Daryl Aylesworth, West Winfield, N.Y. — 6-3367.

265-акр. молочна фарма, в добр. стані, 125 акр. управ. землі, левади, 2 вел. стайні, 2 сайла, 14 кімн. дім, 2 лаз., олив огрів., бічні будинки. Холодільна молока і маш до доєння, фарм. машини. John Deere baler. Криниця, 2 джерела, 2 потоки. При голов. дорозі Rt. 70. Ціна на скорий продаж. $16,000 Inq. Orson Corey, Union Dale, Pa.

ФАРМА, Rt. 28, 150 акр. Модер. машинерія, 42 переділ. Вел. стайня. Модер. колон. дім, нова кухня, олив. коминок. Автобус NYC. Риболовля, полювання, сплати. Власник R. Burns, Meridale, N.Y. Пишіть по-анг. або телеф. Delhi 5-2320.

MARTIN'S CREEK
Скорий продаж або винайм.
190 акр. фарма, вел. дім, стайня, шпихлір, бічні будинки. Місце 25,000 індиків; понад 100 акр. управ. землі, ввесь гар. виряд. Ціна нижче вартості, за інфор. телеф.:
DEerfield 4-5447 - (N.J.)

Продається куряча фарма і вигрівальня курят. Доскол. прихід — подрібний ринок збуту. Ввесь виряд — трак, холодільня — склад яєць. 6 кімн. дім, модер. удогіднення, 1½ акр.. Треба оглянути, щоб оцінити.
Mr. EASSE
Linden 3-2945 — N. J.

НА ПРОДАЖ 100-акр. ФАРМА
30 акр. неуправ. землі і 70 акр. управної, курники, вигрівальні курят, стайня, трактори, овоч. дерева, модер. 7-кімн. дім, 2 лазнички, гар і холодна вода, центр. огрівання. З меблями або без. Ціна на скорий продаж — власник виїжджає.
OTTO MEYER, R.F.D. 1, Box 395
Stafford Springs, Conn.

ВАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY,
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin.

● MISCELLANEOUS ●

PYRAMID UTILITIES CORP.
206-01 Jamaica Ave. Hollis
ЩАДІТЬ 25% НА ПАЛИВІ
Без завдатку. 5 років сплати.
Без вплат до 1 лист. Даром кошториси. HO 5-5353
TORIDHEET
WALL-FLAME OIL HEAT

ОГОРОЖІ
Ґальванізовані ланцуги, з зварного заліза — гарного дерева. Охороняють, прикрашують Ваш дім. Найкраща якість і виконання. Даром кошториси.
ADVANCE FENCE CO.
Tel. Queens — BA 9-5084
Nassau & Suffolk —
Hicksville 3-1800

TIMKEN
OIL BURNERS
ПИСЬМОВА ҐАРАНТІЯ
ощадження на ПАЛИВІ.
Жадного завдатку —
сплата до 5 років.
ДАРОМ КОШТОРИСИ ОГРІВАННЯ.
Hickory 6-0700
PHOENIX
127-16 Northern Blvd., Flushing

Читайте „Свободу"!

---

†

По затяжній і важкій недузі,
дня 13-го травня 1955,
в місті Мілвокі, Висконсин,
проживши 73 роки, упокоївся у Бозі

СТЕПАН ЮСЬКІВ

Похорон відбувся 14-го травня,
на місцеве католицьке кладовище.

Вічна Йому Пам'ять!

В горі сповіщають про це:

Синова: АННА ЛІЗА
Син: ТЕОДОР
Внучки: ХРИСТЯ і ЯРЕМА

---

†

В першу річницю смерти нашого Батька
бл. п. ОСИПА КОСТЮКА,
що помер 16. травня м. р. в Варшаві, як також за спокій душ членів нашої Родини, а зокрема:
ПОЛОТНЮКІВ — Осипа, поручника УСС, що поляг під Львовом в 1919 р. — Ярослава, професора київського і московського технічних інститутів — Платона, боєвика УВО — замордованих большевиками в 1936 р. — Євгена, („Ойґена"), інженера-лісника, розстріляного ґестапом в 1944 р. та
КОСТЮКІВ — Казимира-Юліяна, студента, — замордованого большевиками в 1940 р. — Маріяна, учителя, — замордованого большевиками в 1941 р. — Еви-Константини, — студ. мед-сестри, вбитої бомбою в м. Галле в 1945 р. — буде відправлене
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ з ПАНАХИДОЮ
в неділю, дня 22-го травня ц. р., о год. 8-ій ранку в церкві Св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., про що Рідню, Друзів і Знайомих сповіщають
Галина ПОЛОТНЮК і Іван КОСТЮКИ
524 Вест Інґгам Аве., Трентон 8, Н. ДЖ.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

ПРИЙМУ СПІЛЬНИКА АБО ПРОДАМ
ґросерню і делікатесен.
Добре вироблений бизнес, далеко від „маркетів".
голоситись:
218 East 5th Street
New York City

ГАЗОЛІНОВА СТАНЦІЯ
3 хлопці. 3 машини до миття. Виз. полож. при голов евеню. Добрий прихід, легко побільшити при помочі автомеханіка. Винайм на 14 р. Повна ціна $10,00. Телеф власника між 9-12 A.M.
KI 9-6810

РЕСТОРАН
Влаштування з нержавіючої сталі, новий „air conditioned". "Counter" сиджень 20. Приміщен. на 48 осіб. Оборот $43,000. Винайм. Власник продає тільки за $10,000 (догідні сплати). Телеф. власника:
YO 9-9573 or YO 8-1505

CLEANING-TAILORING STORE
Добре положення в Manhattan. Низ. рент. Досконала нагода для кравця. З уваги на недугу, власник продає по дуже умір. ціні.
Телефон власника:
GRamercy 5-9272

ДЛЯ ДІТЕЙ!
Нова збірка віршиків.
К. ПЕРЕЛІСНОЇ
„ОЙ, ХТО ТАМ?"
21 віршик! Багато малюнків!
Ціна 80 цт.
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand St, Jersey City 3, N. J.

● AUTO ●

1953 FORD STATION WAGON
R. H. Fordomatic — Everything
$1,595
Без завдатку.
185 інших від 1955 року взад.
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N.J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ВТРАТА НАДМІРНОГО ТОВЩУ в 10-ох ДНЯХ, АБО ЗВОРОТ ГРОШЕЙ

Якщо Ви важите понадміру, ось маєте першу дійсно радісну новину цього року. Новий догідний спосіб — легше як передтим, позбутися надмірної ваги, так що Ви можете бути так тонкі й так одягнені, як бажаєте. Цей новий продукт називається DIATRON, що приборкує і голод і апетит. Жадних ліків, жадної дієти, жадних вправ. Абсолютно нешкідливе. Коли Ви заживаєте DIATRON, мимо всього смачно їсте Ваші потрави і їсте харчі, які любите і не будете мати потреби їсти надмірно, а Ваша вага автоматично зменшується, бо і як Ваш лікар скаже — якщо менше їсте — менше важите. Надмір ваги загрожує Вашому серцю і ниркам. Без уваги на те, що ви пробували передтим, купіть DIATRON і випробуйте самі як він буде ділати. DIATRON продається за такою ҐАРАНТІЄЮ: Ви мусите стратити вагу по зажитті першої дози, або вона Вас не коштує нічого. Зараз поверніть фляшку до нас і одержите гроші назад. DIATRON коштує $3.00 і продається з певною ґарантією звороту грошей. Спеціяльно для читачів цієї газети, Ви одержите вартісний опуст. Посилайте це оголошення до: BERJAC PRODUCTS, 790 Troy Ave., Brooklyn 3, N. Y., і Ви одержите 2 $3.00 пакунки DIATRON-у за $5.00 це є менше $1.00 від нормальної ціни. Не посилайте грошей. Заплатіть листоноші при відборі.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

СЛІДКУЙТЕ ЗА ПРАВИЛЬНОЮ ВІДПОВІДДЮ В ОГОЛОШЕННІ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ В ЦІЙ ГАЗЕТІ.

KNOW THE TRIDENT
Savings & Loan Assn.

Френклін доказав значення ощадности. Відкладайте отже означену квоту з Вашого заробітку регулярно. Сума ця з дивідендами буде так рости, що можете бути певні спокійної будучности.

Останнього тижня було питання: Який президент ЗДА ніколи не голосував? Відповідь: Захарій Тейлор ніколи не жив на одному місці так довго, щоб мати право на голосування.

SAVINGS and LOAN Association
1935 W. 51st STREET • GRovehill 6-7822
CHICAGO, ILL.

give a home
extension phone
TO ✓ MOTHER or DAD
✓ SOMEONE ILL
✓ THE YOUNG MARRIEDS
Such a thoughtful gift! And the small monthly charge (75c or less per home extension) can be added to your bill even though the extension is installed somewhere else in the state.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., U.S.A.

ПРИКРАСА КОЖНОЇ БІБЛІОТЕКИ, КОЖНОГО ДОМУ!
Вже вийшло монументальне видання творів найвизначнішої поетки українського національного відродження
ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
В 12-ти ТОМАХ
(В-во Тищенко — Білоус)
Вірші, драми, поезії у прозі, перлини української літератури!
Друковані на гарному папері, чітким шрифтом, в полотняній оправі. Всі ці томи є чудесним доповненням бібліотеки кожного, хто шанує й любить українське слово.
Придбайте їх для себе і своїх дітей!
ЦІНА ЗА 12 ТОМІВ $24.00.
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3465. Неозброєний.

Тарзан був хвилево приголомшений цим ударом і звільнив потиск руки на ножі,

Думаючи, що її противник мертвий, Сейбор, із ножем у боці, кинулася за своїми левенятами.

За кілька хвилин Тарзан прийшов до свідомости. Він був засмучений втратою свого ножа.

Але найгірше мало ще надійти. В запалі боротьби його лук зламався! Він був без зброї!